

Hur står det till på biblioteket?

UTREDNING BLAND ANSTÄLLDA INOM
BIBLIOTEKSBRANSCHEN 2024

4.6.2024

Uppdaterad information om de anställda i biblioteksbranschen

Vår stora utredning bland anställda inom biblioteksbranschen gjordes senast 2019. Det fanns ett behov av uppdaterad information. De senaste åren har bibliotekspersonalen upplevt coronapandemin, bibliotekens totalstängningar och tillfälliga arrangemang. Konsumtionsvanorna för litteratur har fortsatt att förändras och ett oroväckande globalt fenomen är att man ifrågasätter forskningsinformationens betydelse till exempel som stöd för beslutsfattandet. Förändringarna i användningen av bibliotekets lokaler fortsätter och bibliotekens verksamhet har ibland ifrågasatts. Det var dags att fråga hur det står till just nu och hur vi ser på framtiden för branschen och för vårt yrke.

Vi kan inte tala om de senaste fem åren utan att lyfta fram hur finländarna upplevde totalstängningarna av biblioteken och begränsningarna av tjänsterna under coronapandemin. Även under undantagsförhållanden ansågs det viktigt att hålla biblioteken öppna så mycket som möjligt.

På biblioteken arbetar cirka 5 000 yrkespersoner av vilka 1502 svarade på enkäten. En så hög täckningsgrad ökar resultatens tillförlitlighet och ger värdefull information för att kommunicera om branschen. Tack till er alla!

En typisk biblioteksanställd är fortfarande en högutbildad kvinna i åldern 30–60 år som har minst tio års arbetserfarenhet och ett fast anställning. Därför måste biblioteken få mer ung personal som också representerar olika språk- och kulturella bakgrunder. På så sätt säkerställer man att biblioteken även i framtiden kan användas av en så bred kundkrets som möjligt.

Det är livsviktigt för bibliotekens framtid att användarna uppskattar det arbete som görs på biblioteken. Så svarade 97 % av de tillfrågade. Upplevelsen av det egna arbetets meningsfullhet har hållits på samma höga nivå som i den föregående mätningen år 2019.

Biblioteksarbete är ett socialt yrke, och interaktion med och uppskattning från användarna, liksom variationen av arbetsuppgifter, är viktiga motivationsfaktorer för arbetstillfredsställelse, liksom möjligheten att arbeta med information, kultur och litteratur.

Biblioteksarbetets värden – bildning och jämlikhet – anses vara viktiga bland yrkesverksamma. Möjligheten att påverka sitt eget arbetssätt och det stöd man får från kollegor anses också vara viktigt. På basis av svaren har förtroendet från arbetsgemenskapen t.o.m. stärkts ytterligare. Stämningen på arbetsplatsen upplevs som god, tre av fyra respondenter upplever att de får stöd av sin chef och tröskeln för att ta kontakt med ledningen upplevs som låg. Enligt enkäten upplevs arbetsklimatet på biblioteken som gott, människor vågar ta itu med konfliktsituationer och söka hjälp för dem.

Man litar fortfarande på sitt eget kunnande, men förtroendet för det har sjunkit något på fem år. Den allmänna upplevelsen är att man i vardagen alltid prioriterar kundservice. Det är bra att komma ihåg att bakgrundsarbetet också bidrar till att biblioteken har betydelse, när de har användare. Utmaningarna med att få de olika delarna att passa ihop är säkert alla som arbetar i branschen medvetna om. Svaren visar att man inte lyckas utföra alla arbetsuppgifter inom arbetstid.

Längden av respondenternas arbetshistoria tyder på att biblioteksbranschen har hållkraft. Detta stöds av känslan av att det arbete som utförs är meningsfullt och att branschen också kan rekommenderas till andra. Nästan alla anställda (94%) i branschen känner att de arbetar inom rätt bransch. Biblioteket främjar läskunnighet och social jämlikhet samt bildning och hjälper till att utveckla tänkandet. Enkäten har gjorts på uppdrag av Minerva-gruppen som sammanför bibliotekens fackförbund och allmännyttiga organisationer. Utredningen genomfördes av Pentagon Insight Oy och finansierades också av Finlands biblioteksörening.

4.6.2024

Juha Manninen

Verksamhetsledare för Finlands biblioteksörening

I Minerva-gruppen ingår: Finlands svenska biblioteksörening FSBF rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf (FFC), Fackförbundet Jyty (STTK), Akavas Specialorganisationer / De kommunala specialisternas samfund KUMULA ry (AKAVA), Finlands biblioteksörening, Finlands vetenskapliga Bibliotekssamfund, Forskarförbundet / Akademiska Informationsspecialister INA ry (AKAVA) och Universitetens och forskningssektorns personalförbund YHL ry (Fackförbundet Pro).

Utredning bland anställda i biblioteksbranschen 2024

I början av 2024 genomförde Finlands biblioteksförning och Minervagruppen en enkät bland bibliotekspersonalen. Målet var att utreda erfarenheterna av arbetet hos yrkesverksamma som arbetar på olika typer av bibliotek och att öka förståelsen för bibliotekspersonal över biblioteksgränserna.

De viktigaste informationsbehoven sammanfattades i två huvudteman:

1. Bibliotekspersonalens välbefinnande på arbetet
2. Bibliotekspersonalens kompetens och utvecklandet av den

Arbetet baserades på en motsvarande enkät som genomfördes 2019 och som uppdaterades utifrån dagens informationsbehov.

Resultaten från den tidigare undersökningen presenteras som jämförelsepunkter i de frågor där jämförelser är möjliga. Resultaten för 2019 har vid behov justerats så att de är jämförbara.

Datainsamlingen för undersökningen genomfördes som en webbenkät i mars 2024. Enkäten spreds via olika bibliotekstypers kanaler och nätverk.

Enkäten öppnades av över 1700 biblioteksanställda, av vilka 1502 svarade. Flest svar fick man från de allmänna biblioteken, men man svarade flitigt från alla bibliotekstyper. Enkäten genomfördes på två språk. 94 % svarade på enkäten på finska, 6 % på svenska.

Utredningen genomfördes av Pentagon Insight Oy.

Innehåll

Utförande: Vilka svarade?

Resultat: Hur mår man på biblioteken?

Motivation

Kunnande

Uppskattning

Återhämtning

Arbetsgemenskap

Arbetsförhållanden

Ledarskap

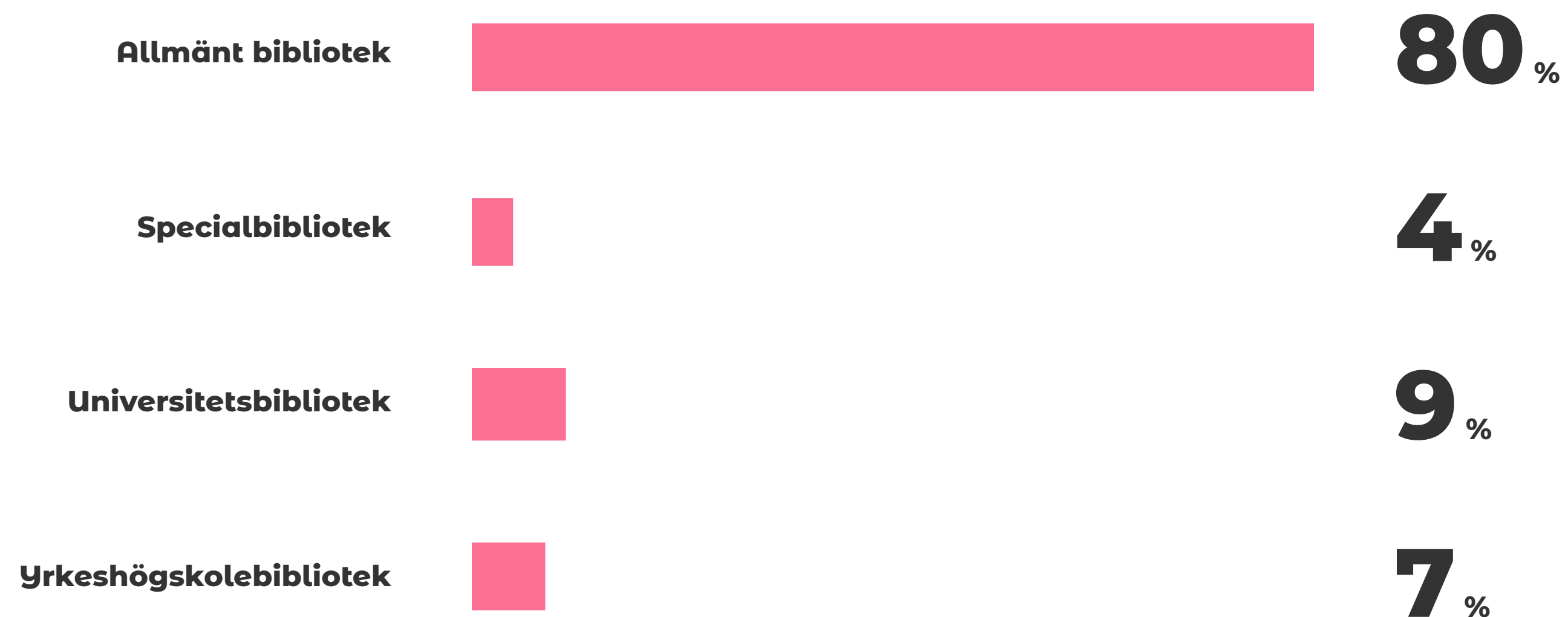
Upplevelse av välbefinnande på arbetet

Vilka svarade?

ENKÄTENS UTFÖRANDE OCH RESPONDENTER

1 502 biblioteksanställda svarade på enkäten

På vilken typ av bibliotek arbetar du eller arbetade senast?

Svar fick omfattande från olika bibliotek, med tyngdpunkten på allmänna bibliotek.

Biblioteksanställda är noga med sin datasäkerhet. Klart fler än år 2019 avböjde att låta sina personuppgifter behandlas i samband med undersökningen.

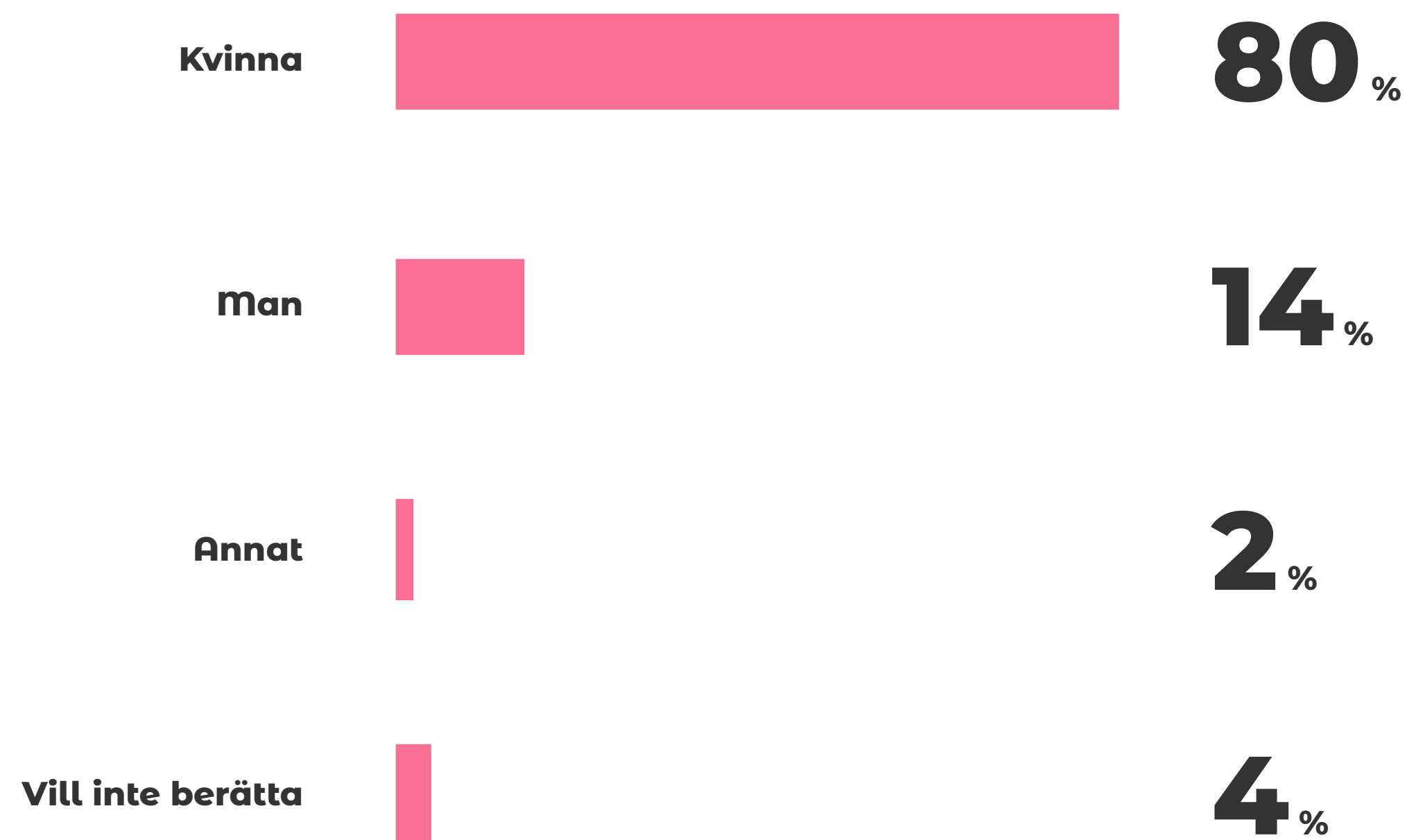
Ger du ditt samtycke till att Finlands biblioteksförening och Pentagon Insight Oy behandlar dina personuppgifter och annan information som du lämnat i samband med undersökningen och att de uppgifter du lämnar lagras i Dataarkivet?

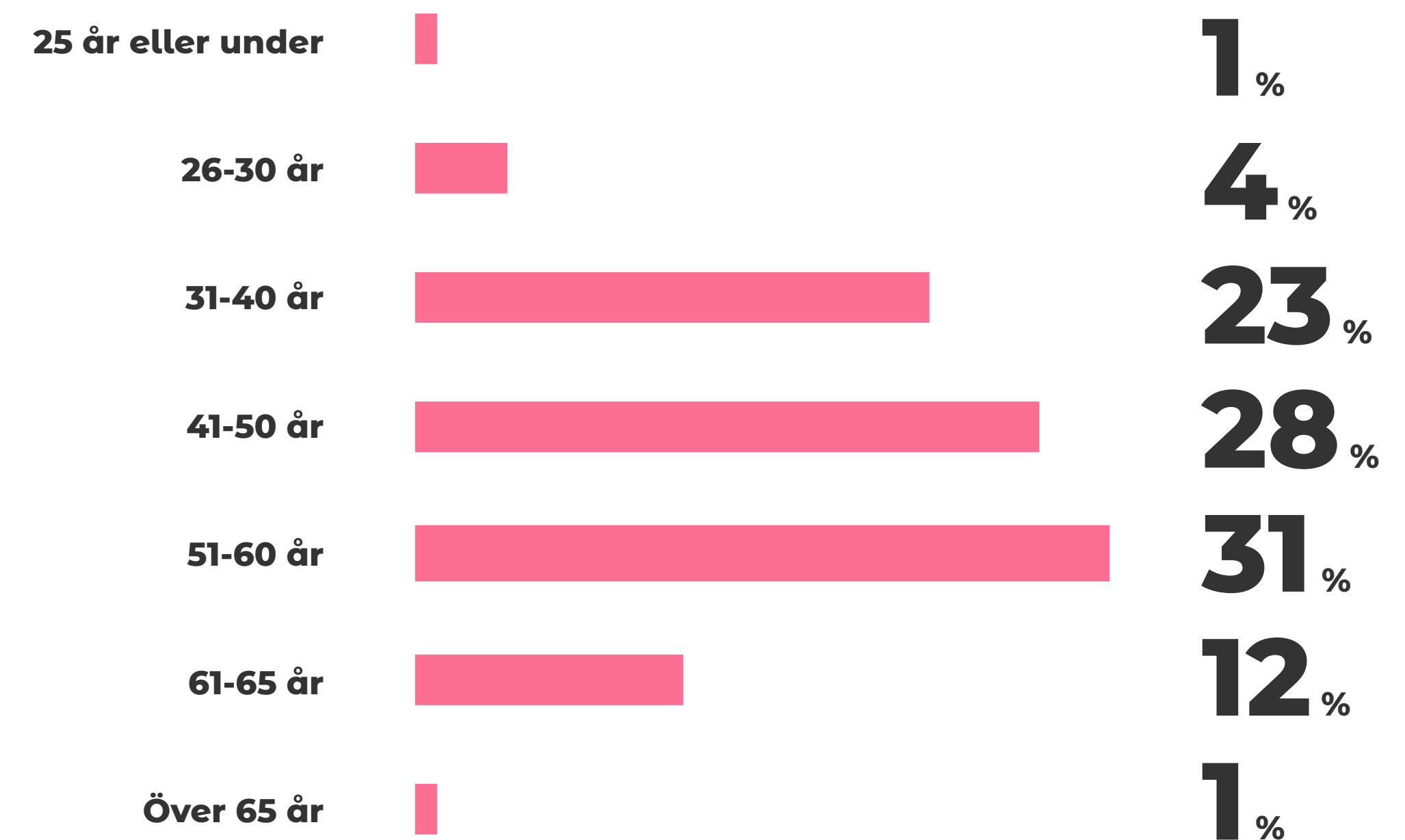
Gruppen av respondenter var kvinnodominerad och betonade 30-60-åringar

n=1 502

Kön

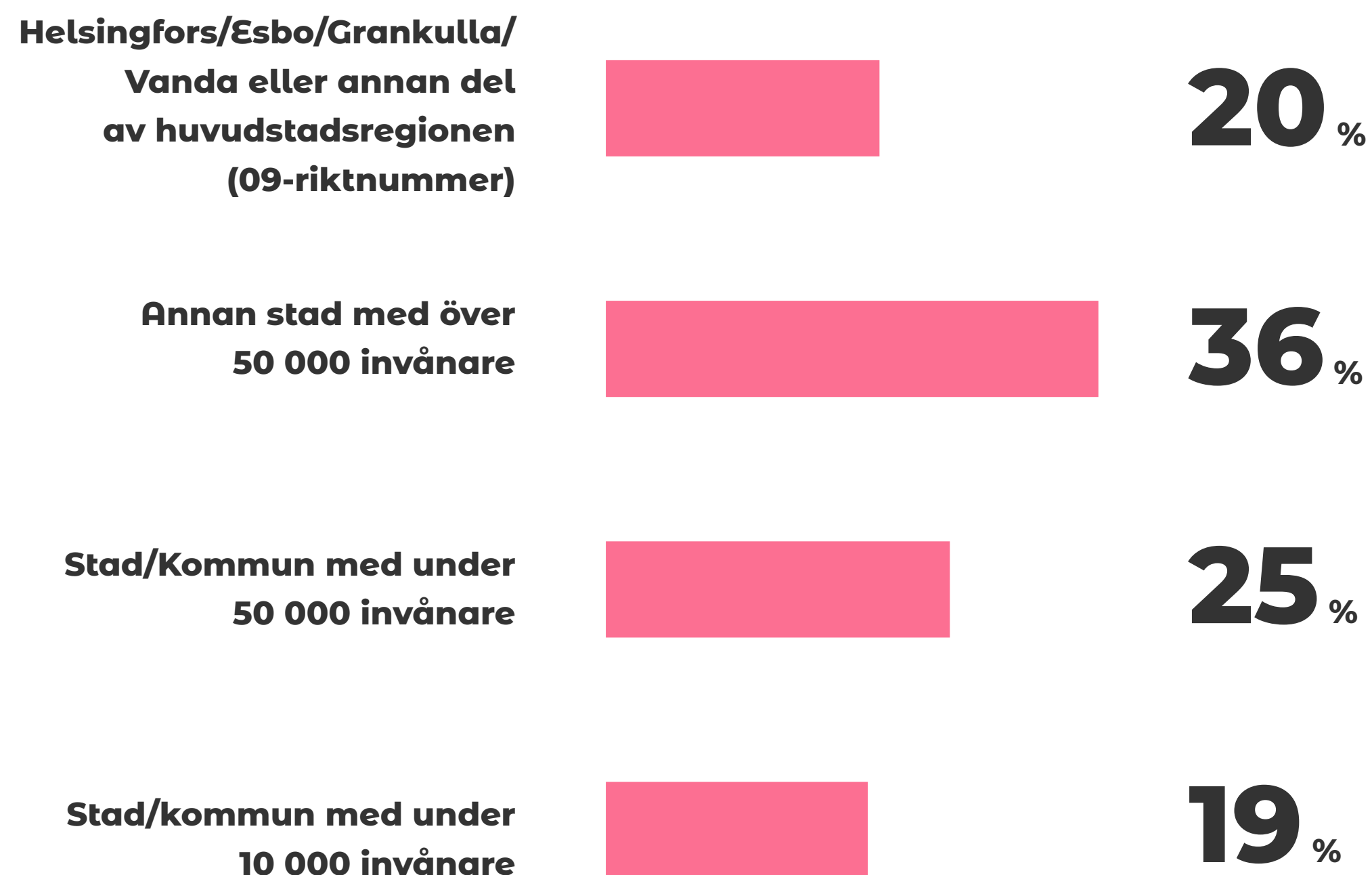

Ålder

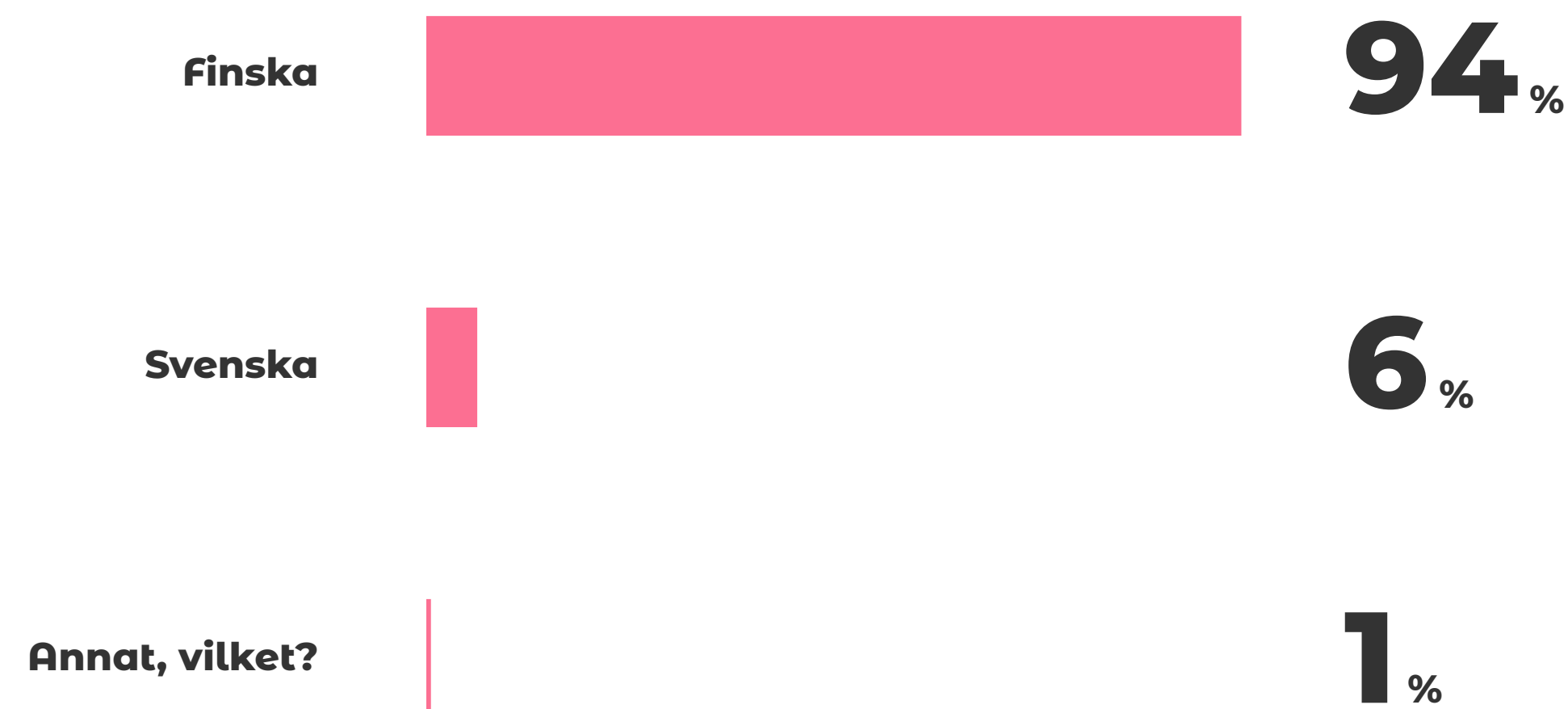

Enkäten besvarades av bibliotekspersonal på olika håll i Finland, på finska och svenska

Storleken på orten där du arbetar?

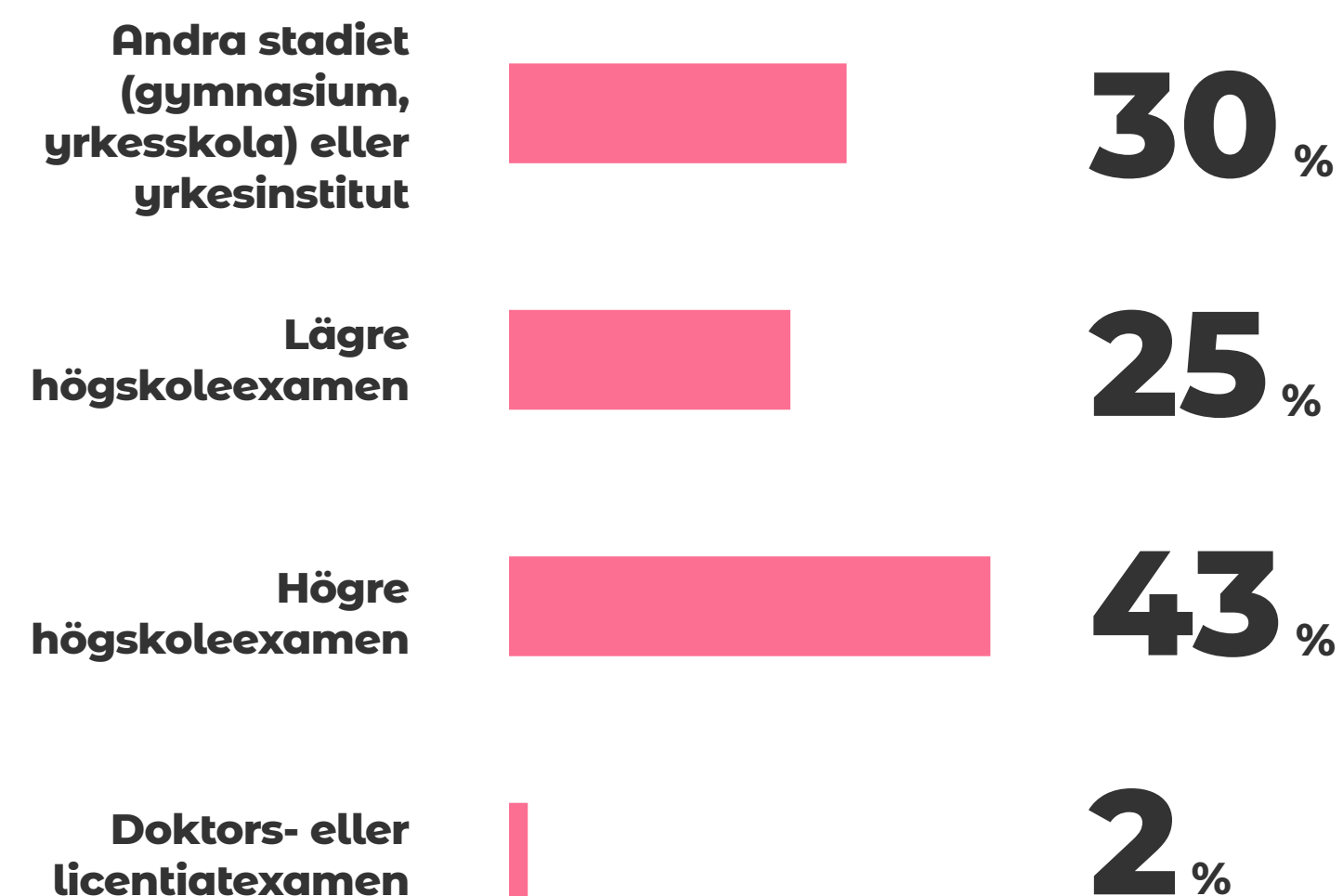

Modersmål

Största delen av respondenterna har en universitetsexamen och biblioteksstudier

Vilken är din (högsta) avlagda examen?

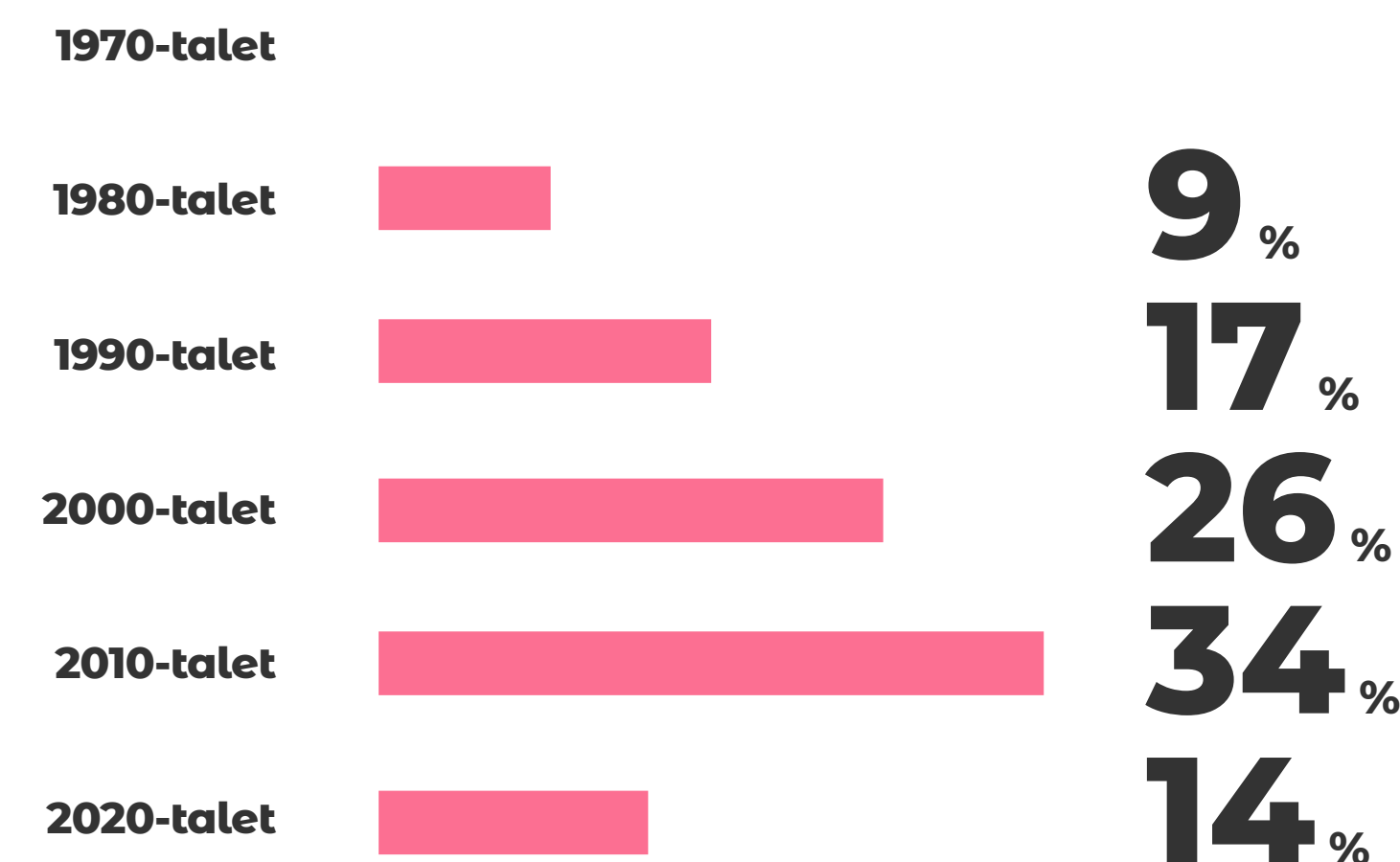

Ingår det biblioteksämnen i dina studier studier?

Jag kan inte säga

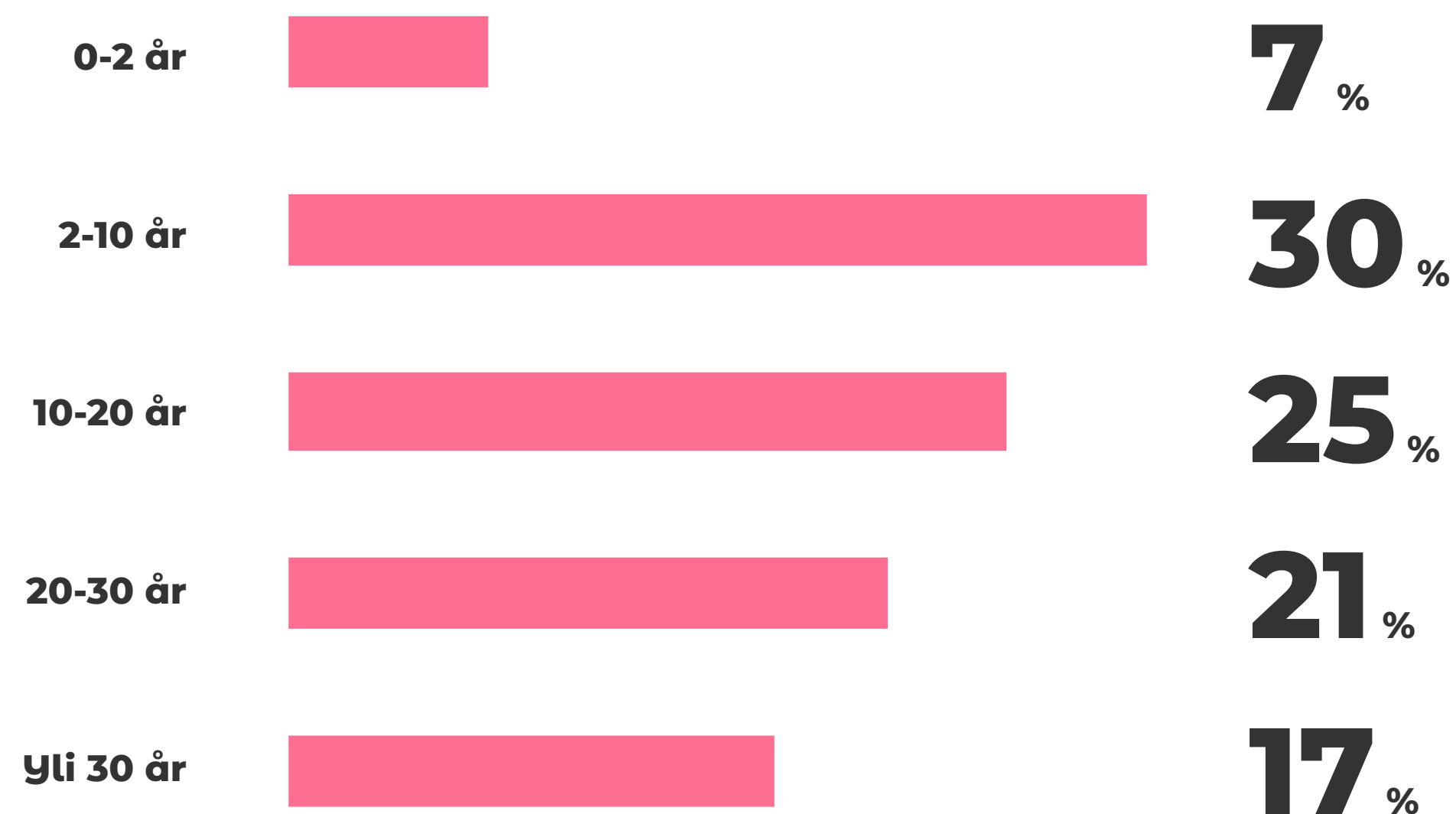
När avlade du din examen? *

*(Om du inte har avlagt examen, välj då det årtionde som du avlade största delen av dina studier.)

Bland de svarande betonas erfarna yrkeskunniga: 63 % av respondenterna har arbetat inom biblioteksbranschen i minst 10 år

Hur länge har du jobbat i biblioteksbranschen (åtminstone deltid?)

Hur länge har du arbetat hos din nuvarande arbetsgivare?

De flesta av respondenterna har en fast heltidsanställning

Vilken anställningsform har du?

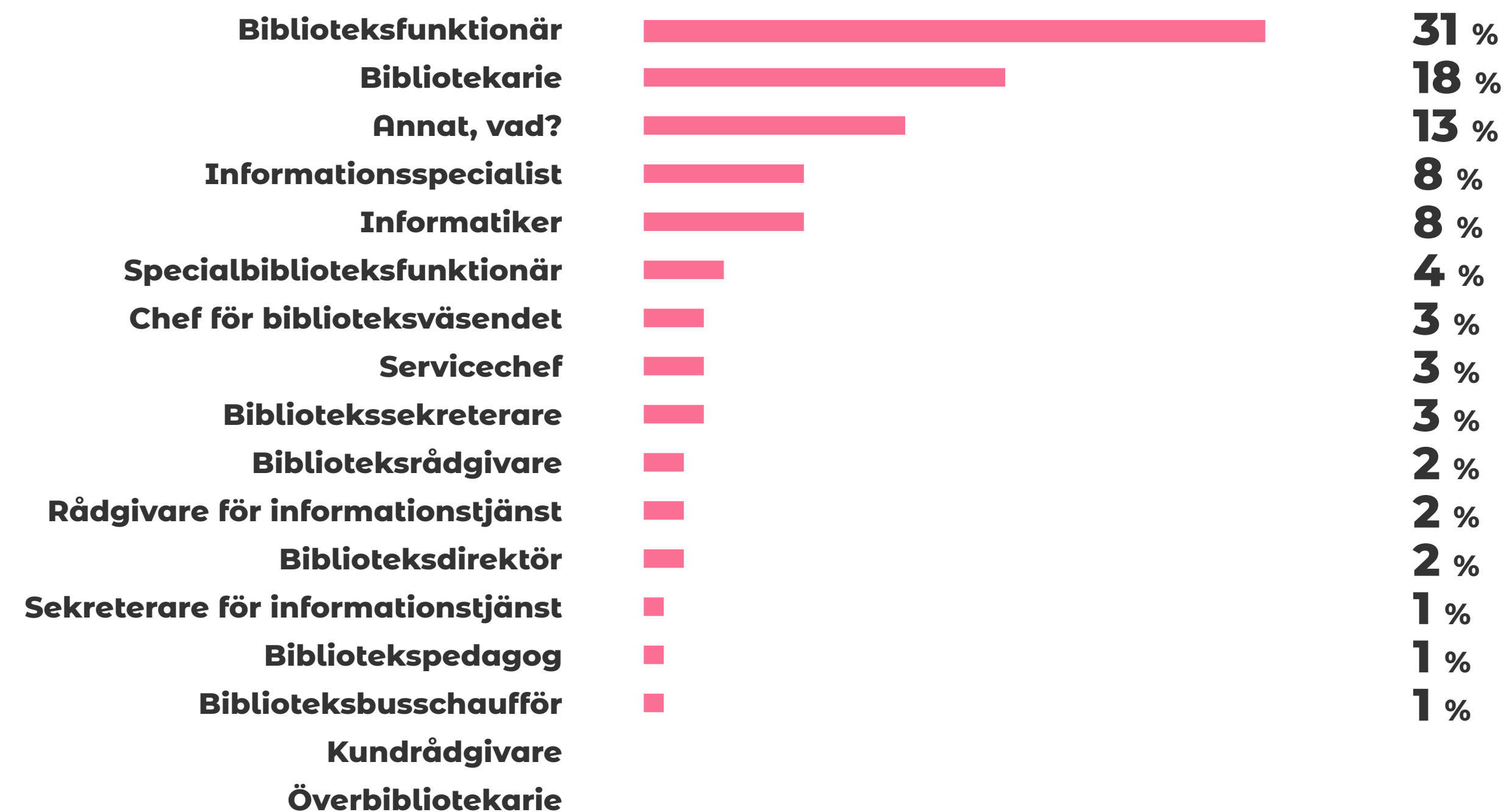

Ingår det ledarskaps- eller förmansansvar i ditt arbete?

Biblioteksfunktionär och bibliotekarie är de vanligaste titlarna bland de svarande

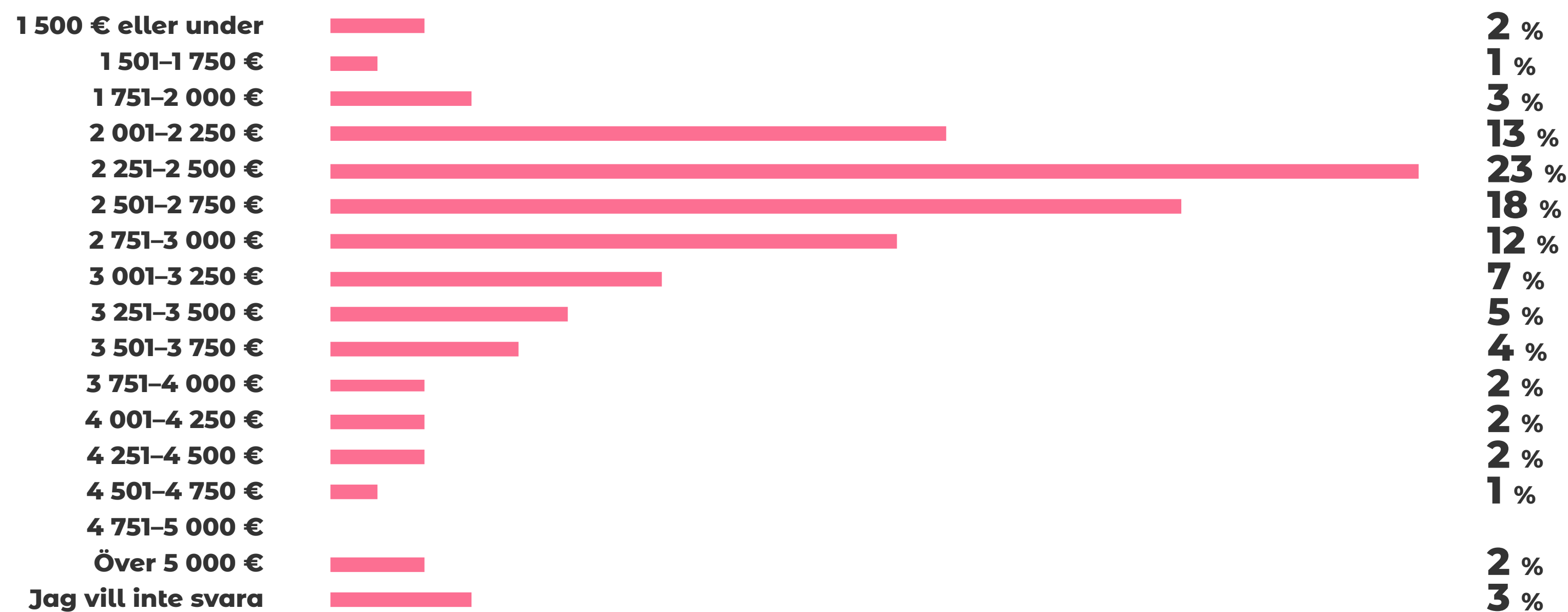
Din yrkesbeteckning

Annat, vad: 193
svar, varav ca. 14
kombinationsbeteckningar
(t.ex. chef för biblioteks- och
kulturväsendet)

Den vanligaste månadslönen bland respondenterna placerar sig på 2 251–2 500 euro

Din uppgiftsrelaterade lön per månad (utan tillägg, före skatt) för arbete inom biblioteksbranschen?

Prestationsbaserade belöningsystem är inte normen i biblioteksbranschen

Har din arbetsplats ett incitamentssystem för goda arbetsprestationer eller utveckling (t.ex. prestationsbonus, bonus, initiativbonus eller liknande)?

Hur mår man på biblioteken?

ENKÄTENS RESULTAT

Mångdimensionellt välbefinnande i arbetet

människor

SAKER

YTRE

UPPSKATTNING
ARBETSGEMENSKAP

LEDARSKAP
ARBETSFÖRHÅLLANDEN
OCH SÄKERHET

INRE

MOTIVATION
UPPLEVT
VÄLBEFINNANDE

KUNNANDE
ÅTERHÄMNTNING
OCH ORK

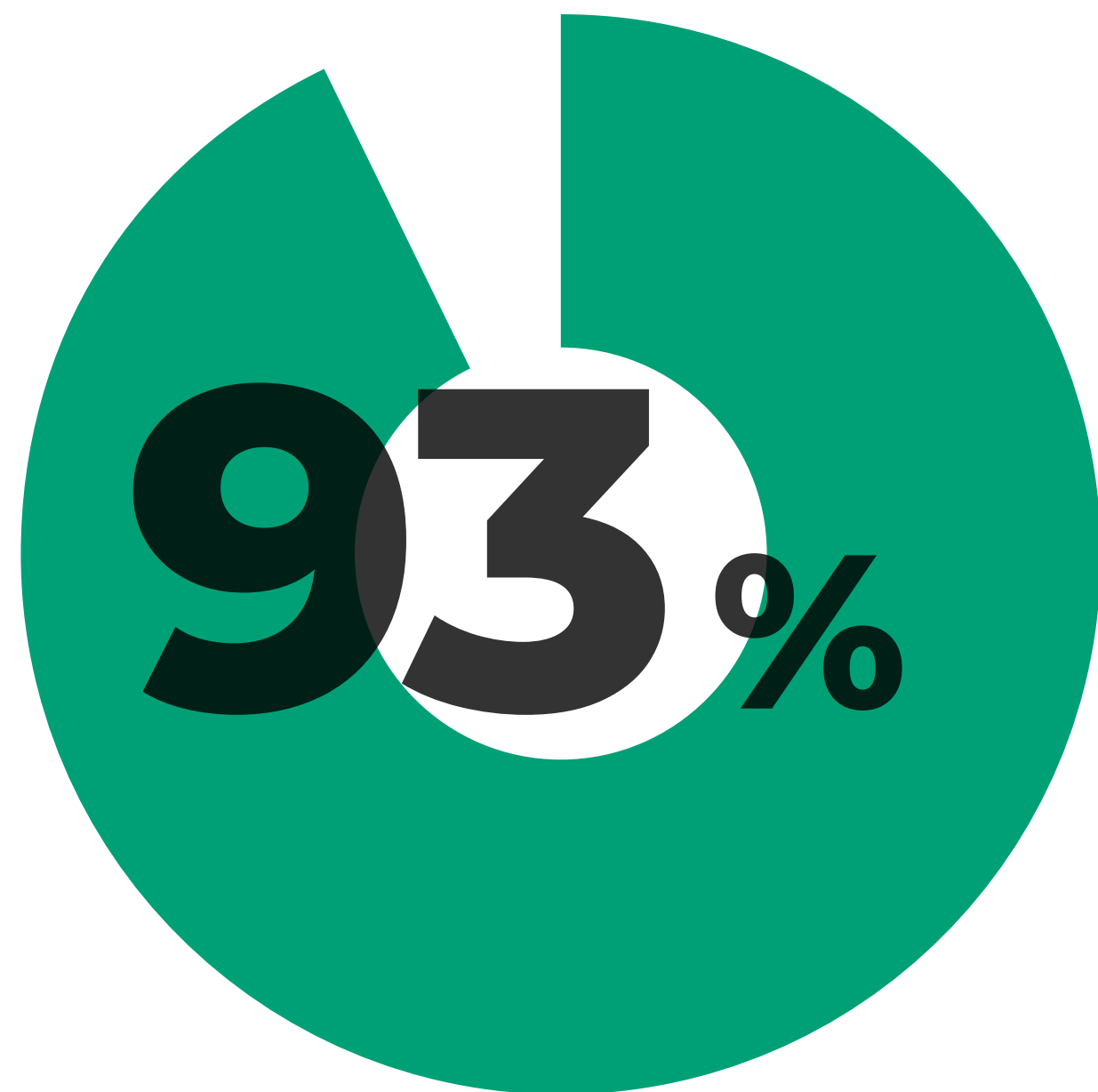
Målet var att utreda bibliotekspersonalens välbefinnande i arbetet på ett omfattande och mångsidigt sätt. Välbefinnande i arbetet behandlades som ett fält av yttre och inre faktorer som påverkas av såväl saker och omständigheter som relationer och individuella upplevelser.

Motivation

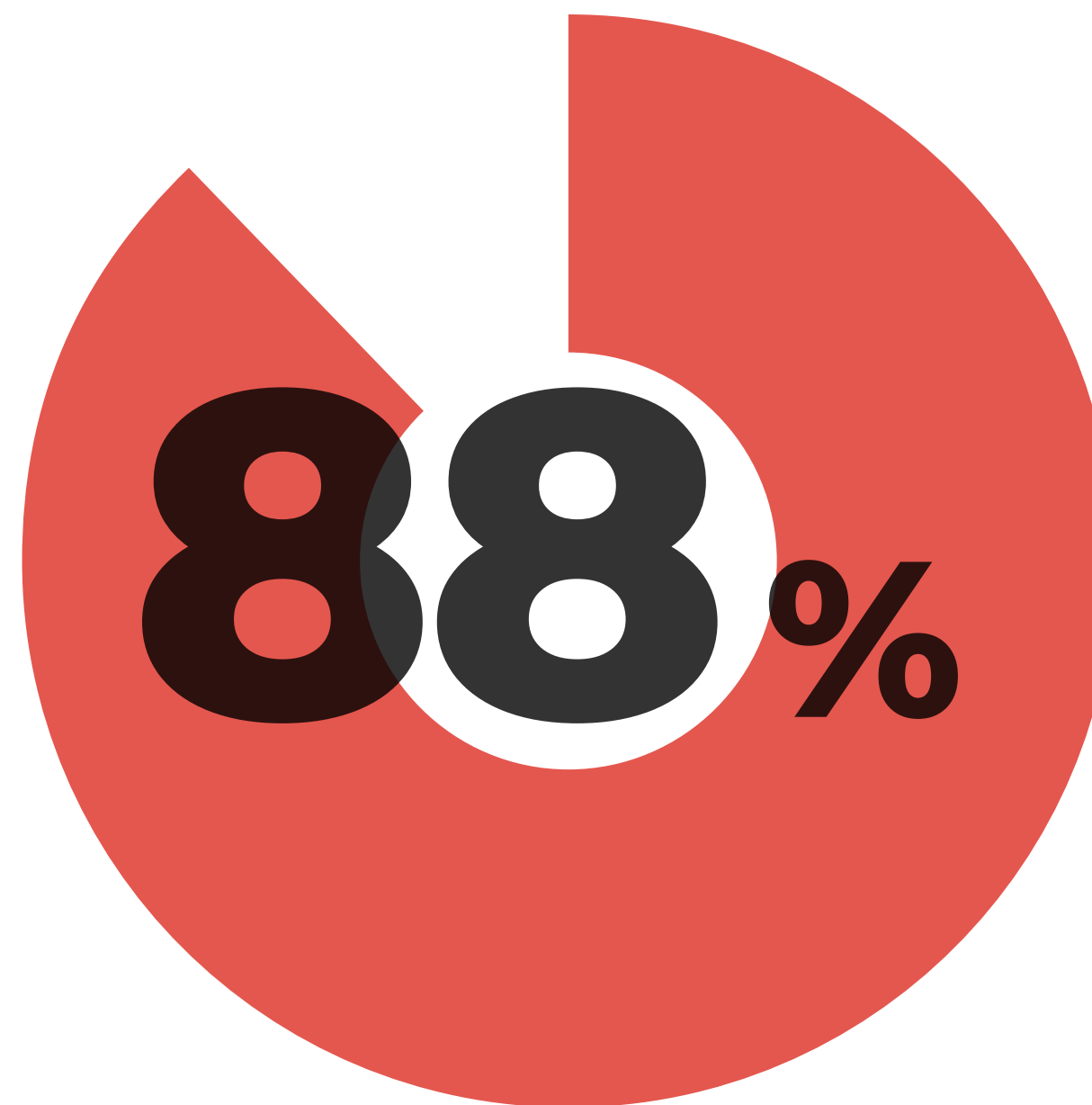
MOTIVATION

Bibliotekspersonalen upplever att de gör ett arbete som har mening

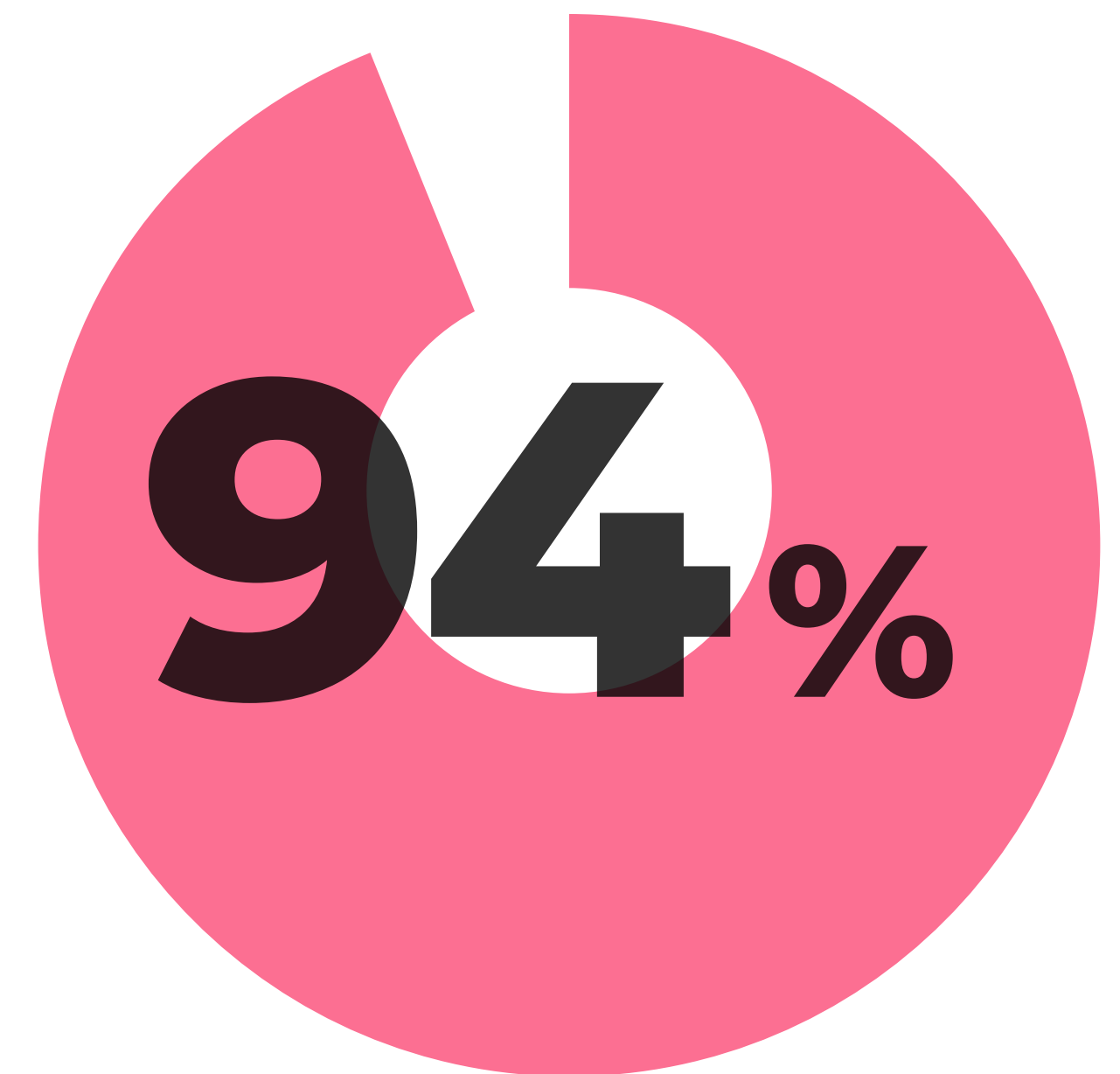
Jag känner att jag gör ett viktigt och betydelsefullt arbete

Jag känner ofta entusiasm i mitt jobb

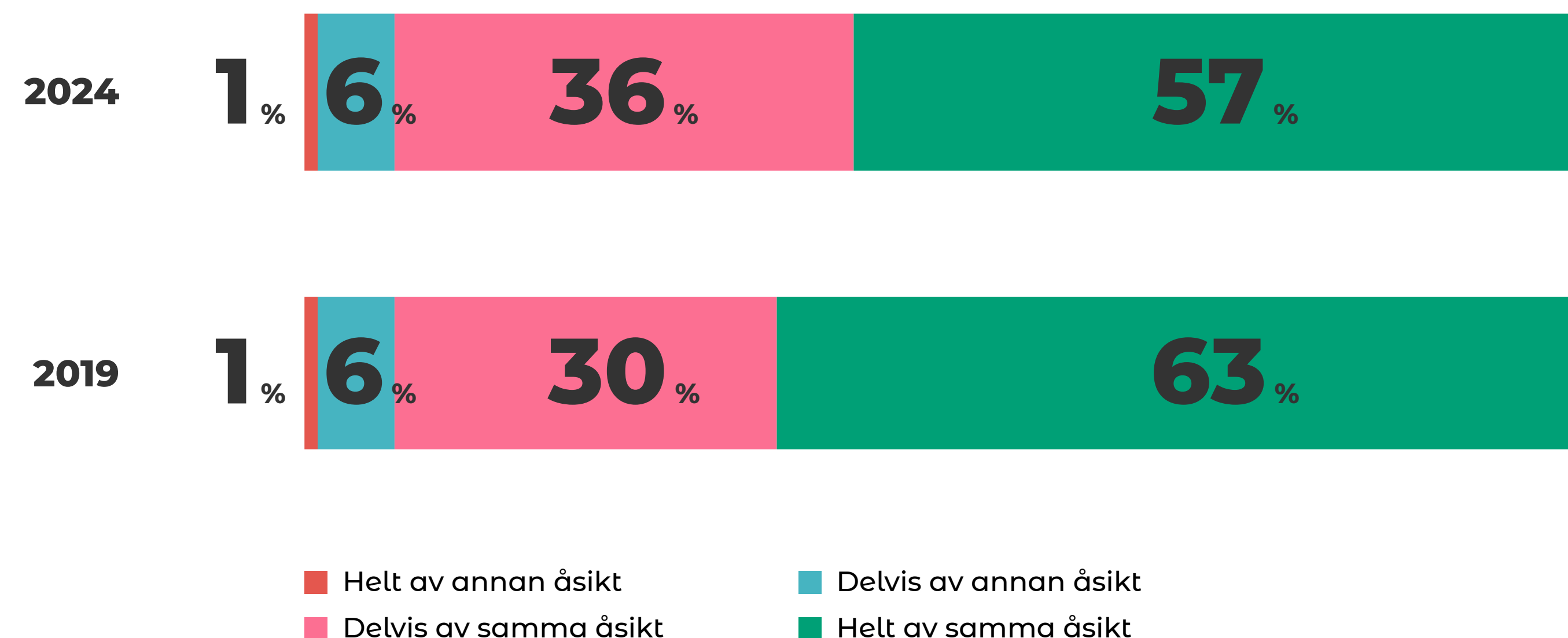

Jag känner att jag är i min bransch

Bibliotekspersonalen upplever sitt arbete som viktigt och meningsfullt

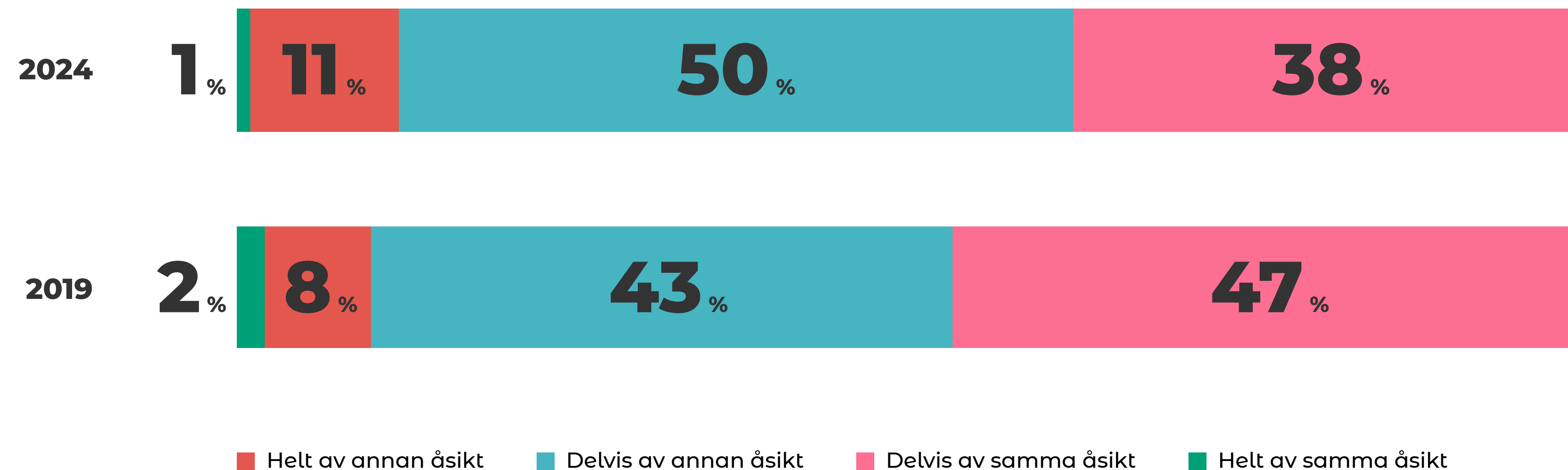
Jag känner att jag gör ett viktigt och betydelsefullt arbete

Upplevelsen av det egna arbetets meningsfullhet har hållits på samma höga nivå som i föregående mätning år 2019.

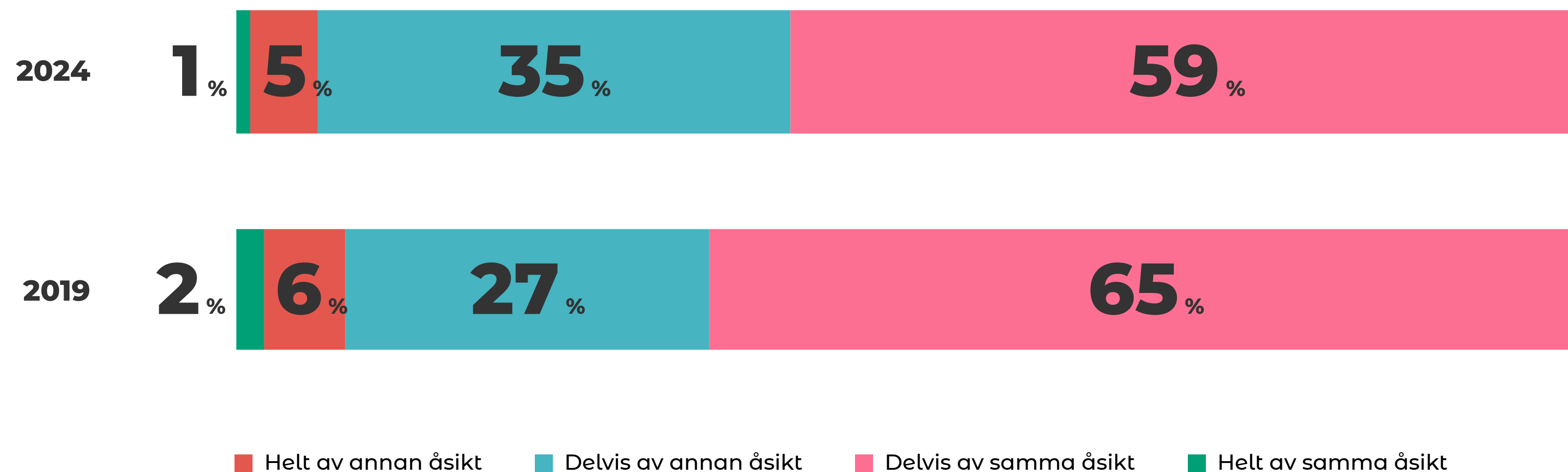
Biblioteksarbetet upplevs som inspirerande

Jag känner ofta entusiasm i mitt jobb

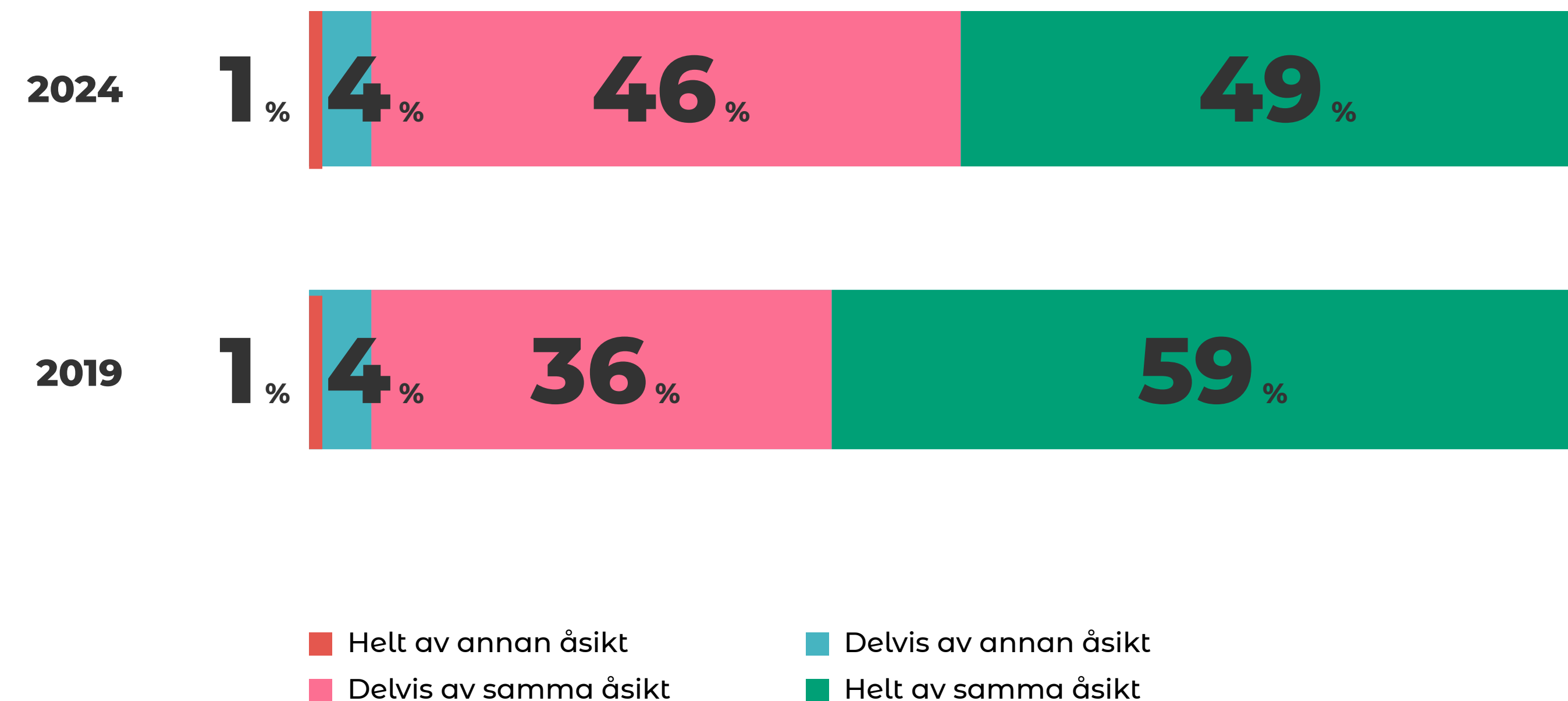
Biblioteksanställda upplever starkt branschen som sin egen

Jag känner att jag är i min egen bransch

Biblioteksanställda litar på sitt kunnande

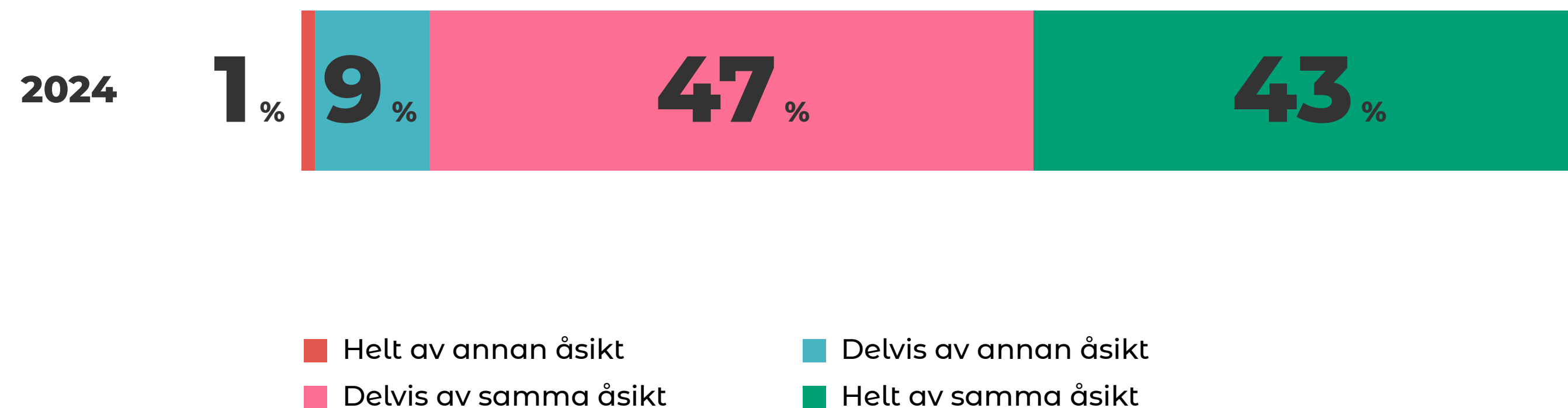
Jag känner att jag har yrkeskunskap och kunnande i mitt arbete

Andelen som helt eller delvis instämmer i påståendet är på samma nivå som 2019. Andelen som är helt av samma åsikt har dock minskat med 10 procentenheter: man litar fortfarande på sin egen kompetens, men har en något mindre tilltro till den egna kompetensen.

Biblioteket är en plats där man arbetar självständigt: Största delen upplever sig kunna påverka sitt arbetssätt

Jag kan påverka hur jag sköter mitt arbete

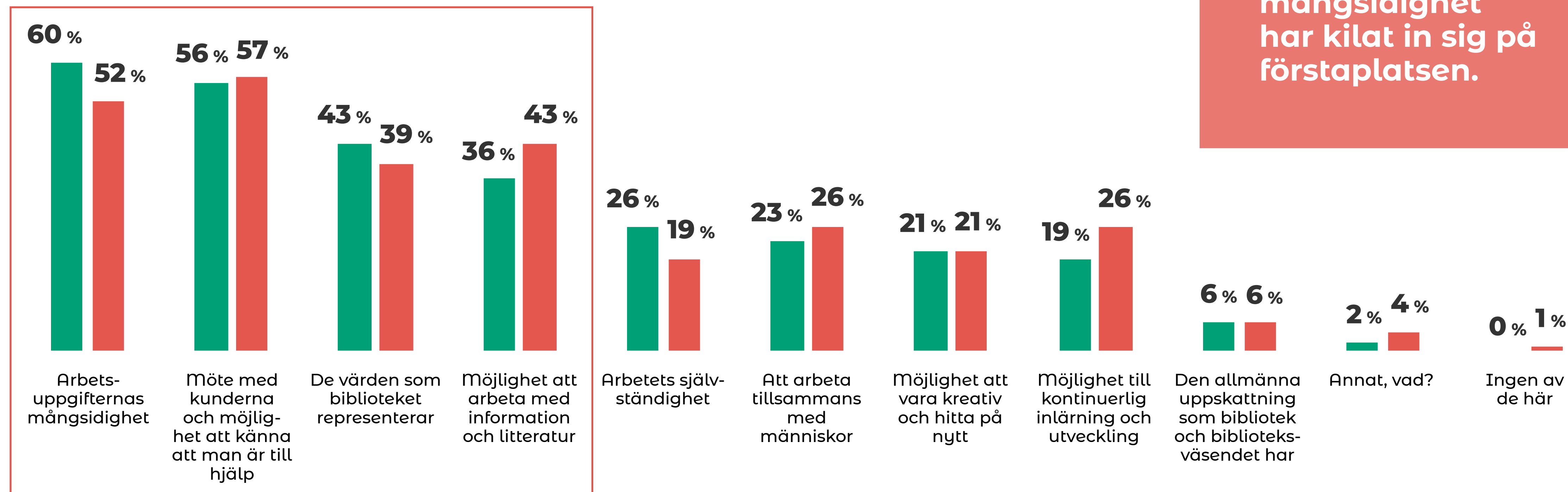

Autonomin i det egna arbetet ansågs vara bäst i specialbiblioteken, där 100 procent av respondenterna helt eller delvis instämde i påståendet.

Det bästa i biblioteksarbetet: Mångsidighet och möten

Vad är det bästa med biblioteksarbetet? Välj de tre viktigaste.

■ 2024 ■ 2019

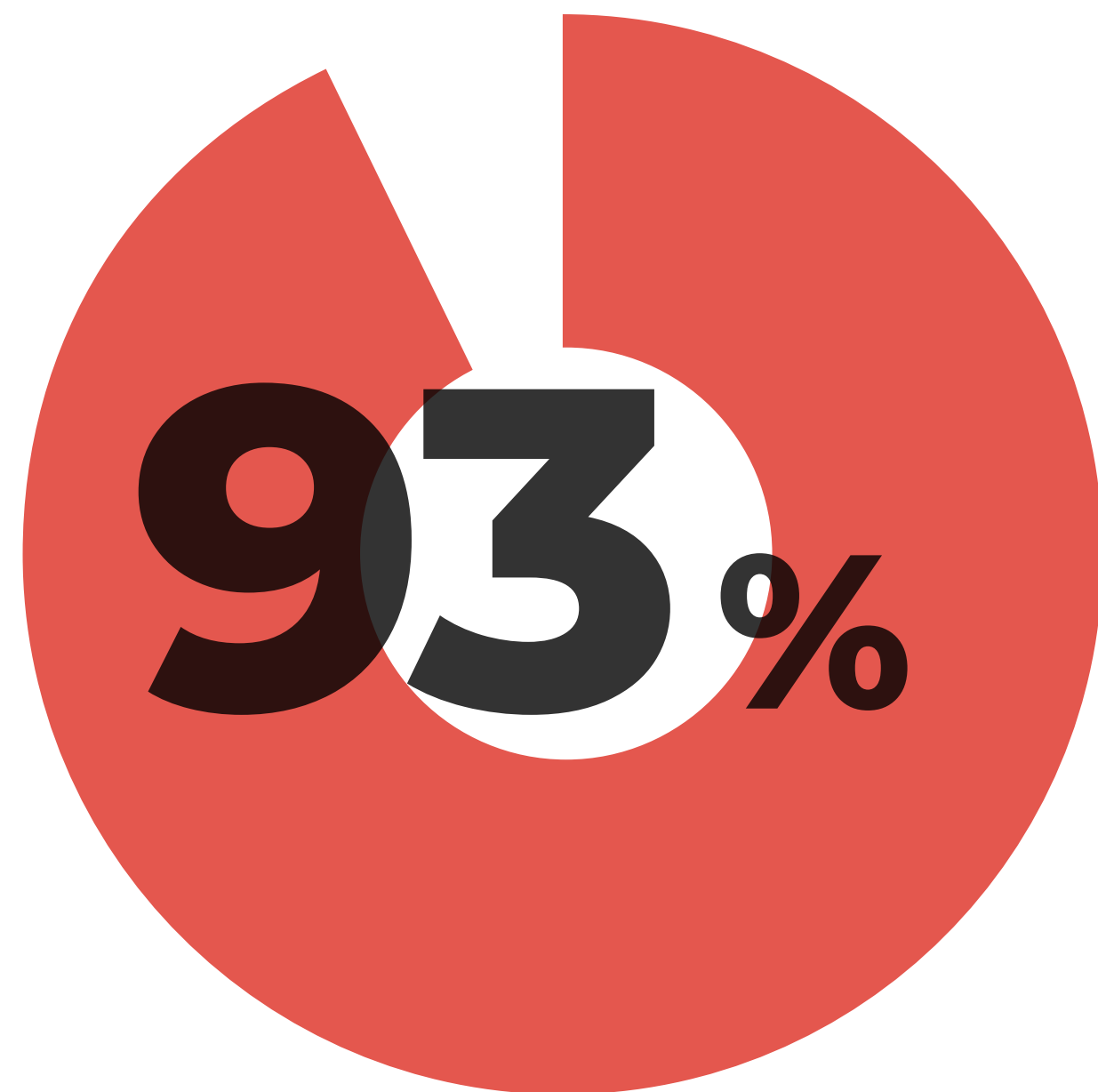
De fyra bästa sidorna av biblioteksarbetet har förblivit desamma jämfört med 2019 – men arbetsuppgifternas mångsidighet har kilat in sig på förstaplatsen.

Uppskattning

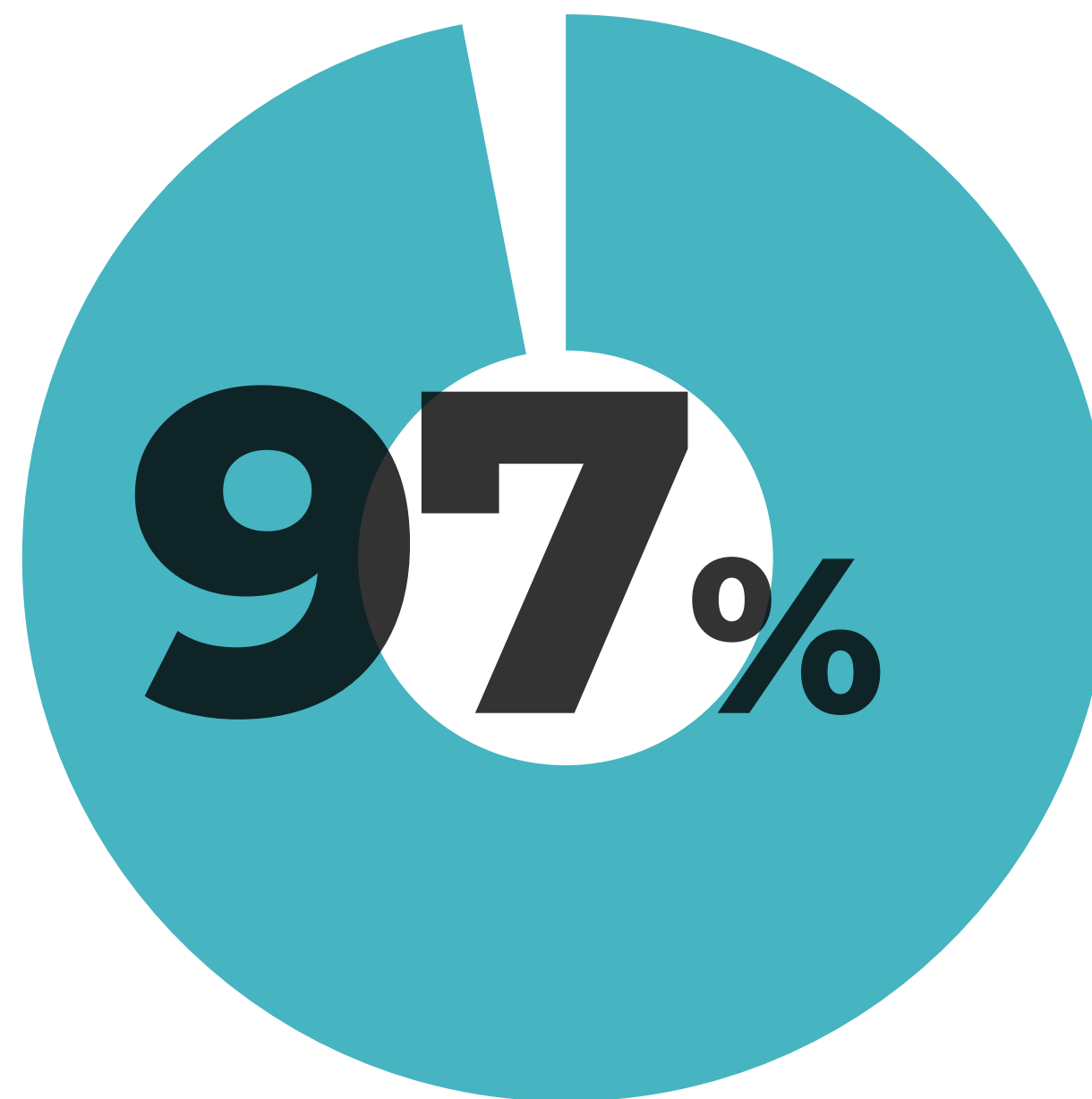
UPPSKATTNING

Uppskattningen av biblioteksarbetet känns för dem som utför det

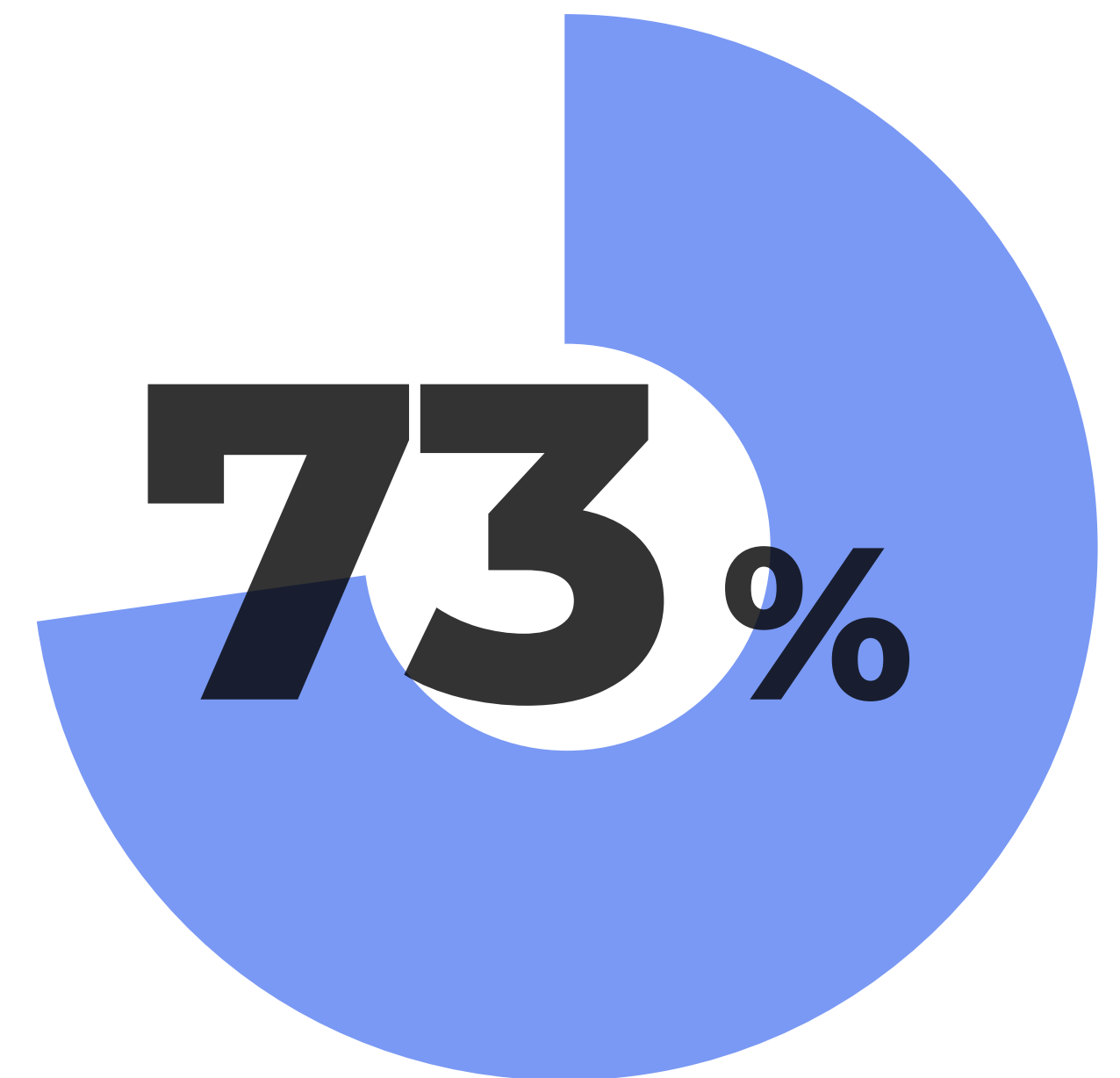
Jag känner att min arbetsgemenskap litar på mig och min kompetens

Kunderna uppskattar vårt arbete på biblioteken

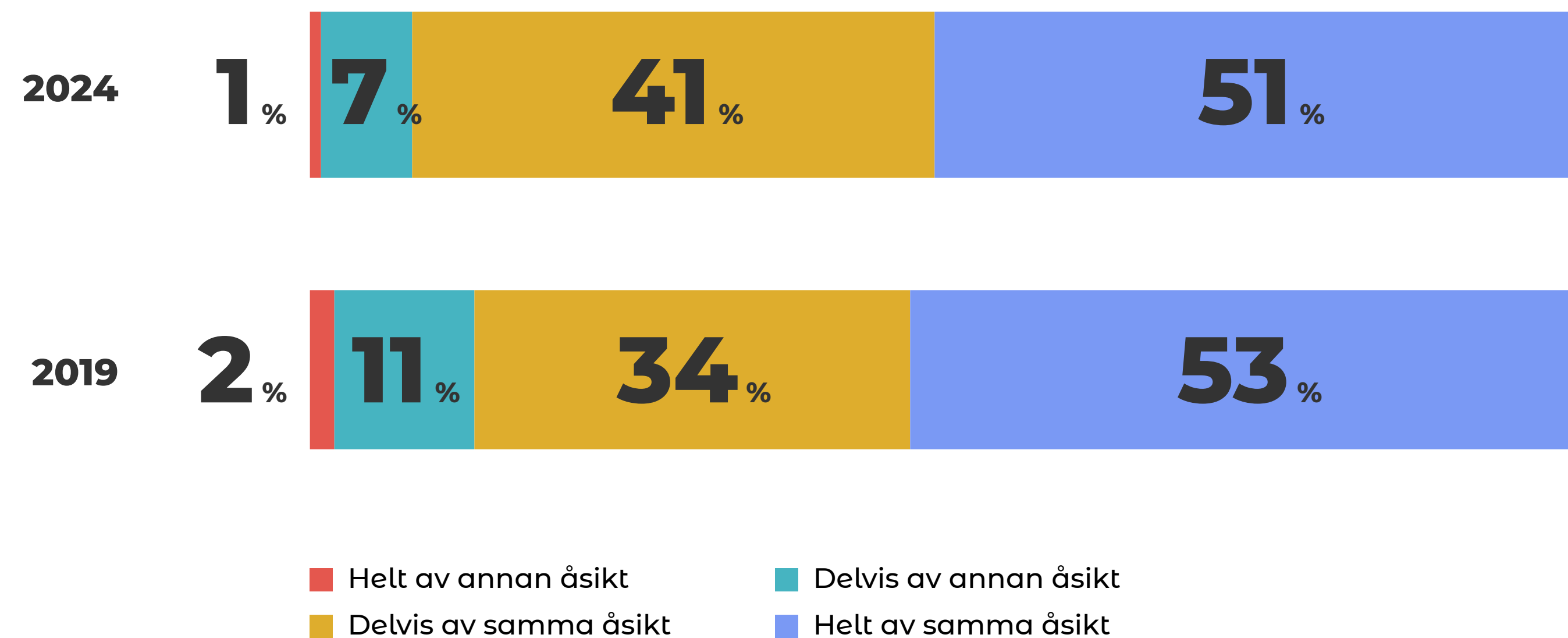

Jag får beröm av min förman eller av ledningen för det arbete jag gör

Arbetsgemenskapen litar på den biblioteksanställdas kunnande

Jag känner att min arbetsgemenskap litar på mig och min kompetens

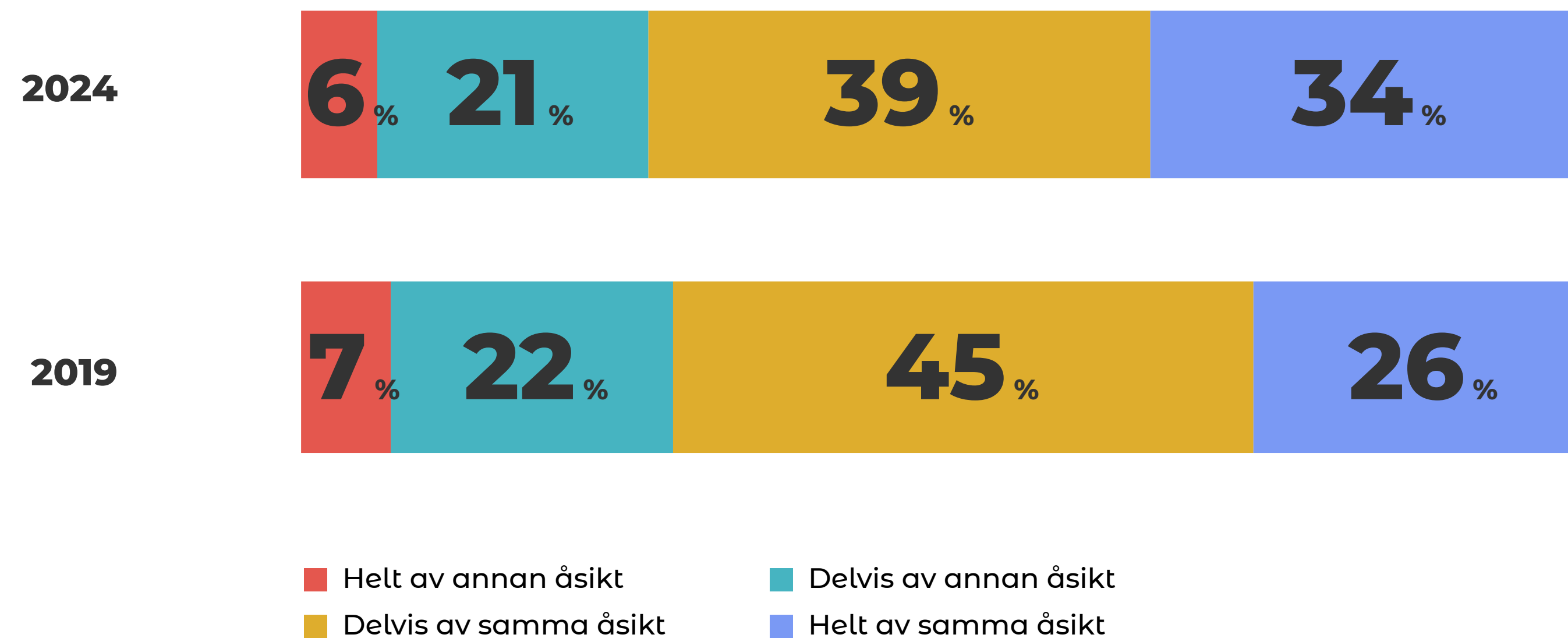

Det upplevda förtroendet från arbetsgemenskapen har stärkts ytterligare sedan 2019.

Formuleringen ändrats: 2019: Jag känner att man litar på mig och min kompetens

73 % får beröm även från ledningen eller sin förman

Jag får beröm av min förman eller av ledningen för det arbete jag gör

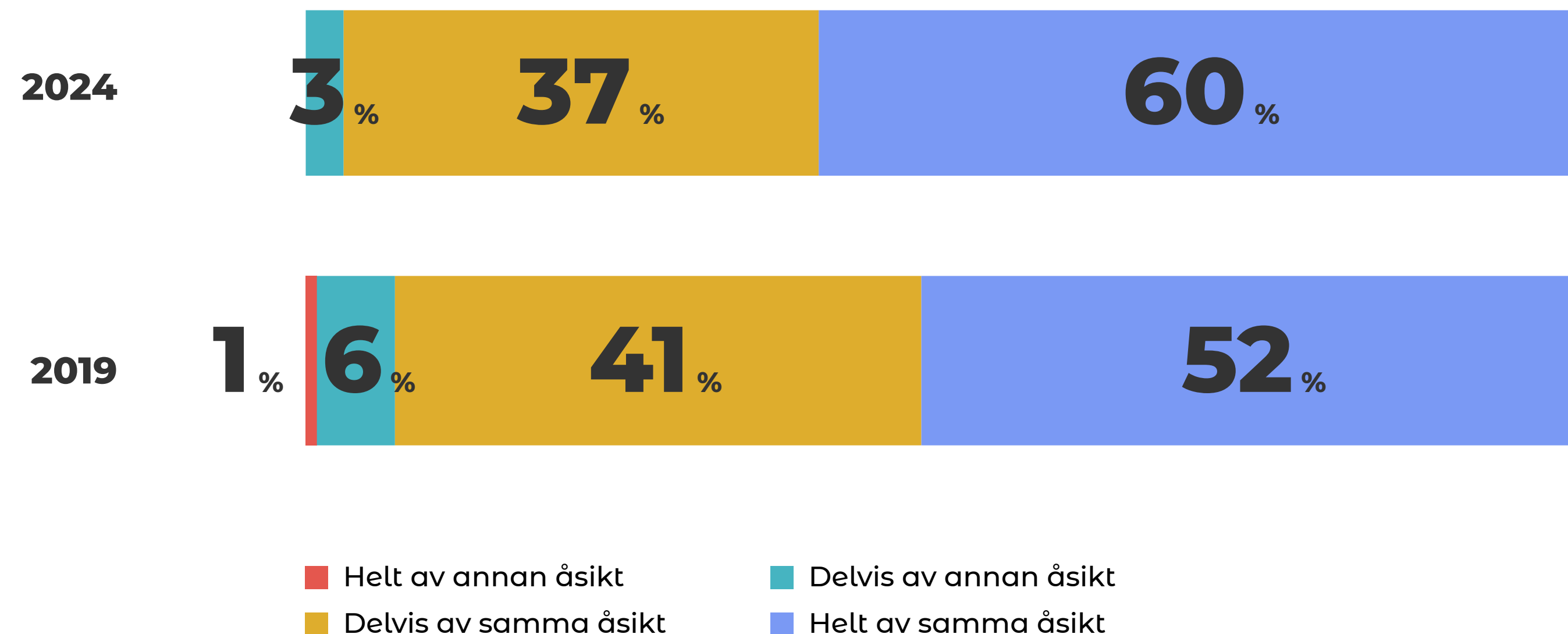

En större del än tidigare får beröm för sitt arbete.

Formuleringen ändrats: 2019: Jag känner att man litar på mig och min kompetens

Upplevelsen av kundernas uppskattning har stärkts ytterligare jämfört med 2019 års undersökning

Kunderna värderar vårt arbete på biblioteken

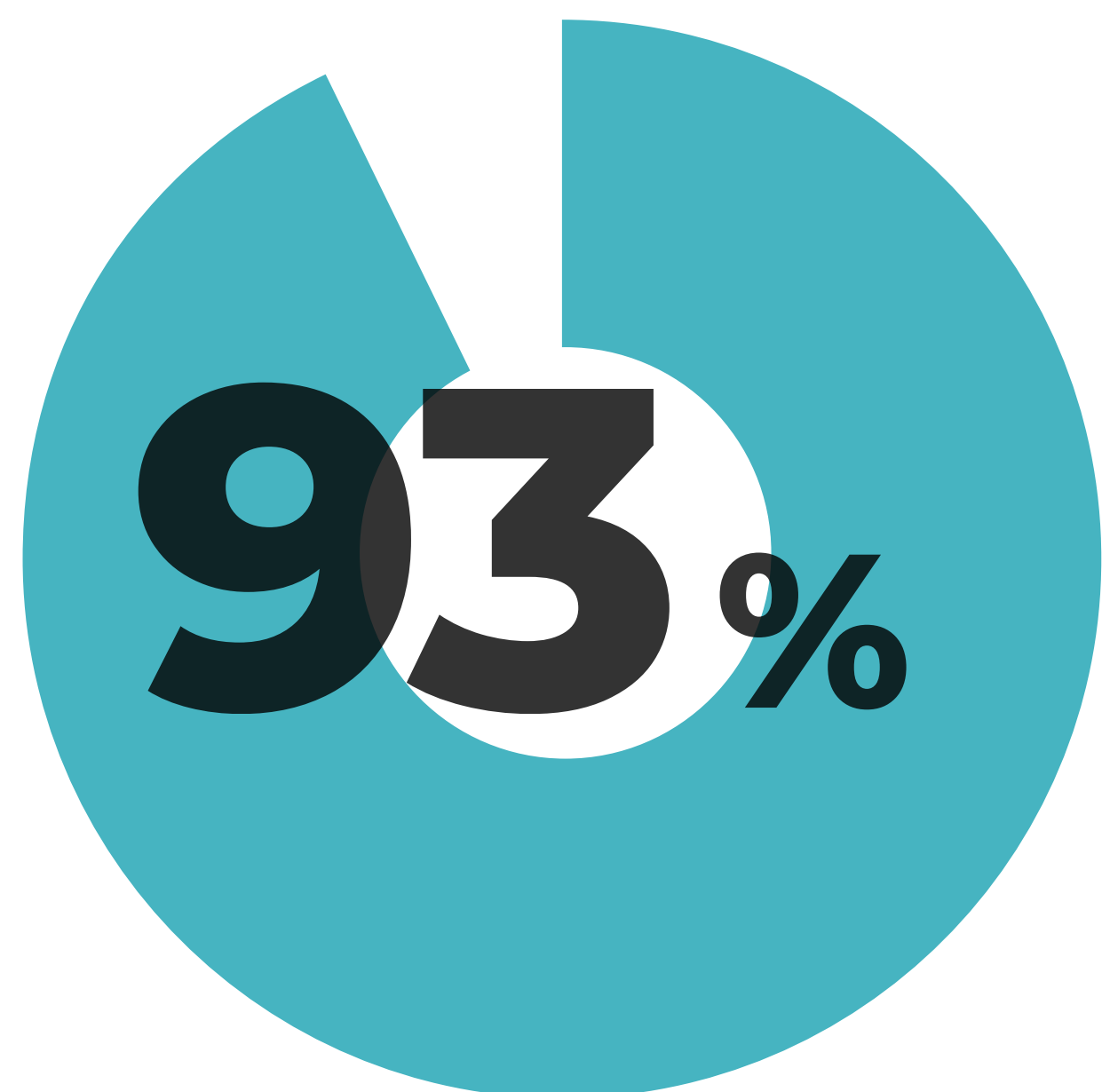

På specialbiblioteken upplevs kundernas uppskattning särskilt starkt:
73 % instämmer helt
25 % instämmer delvis

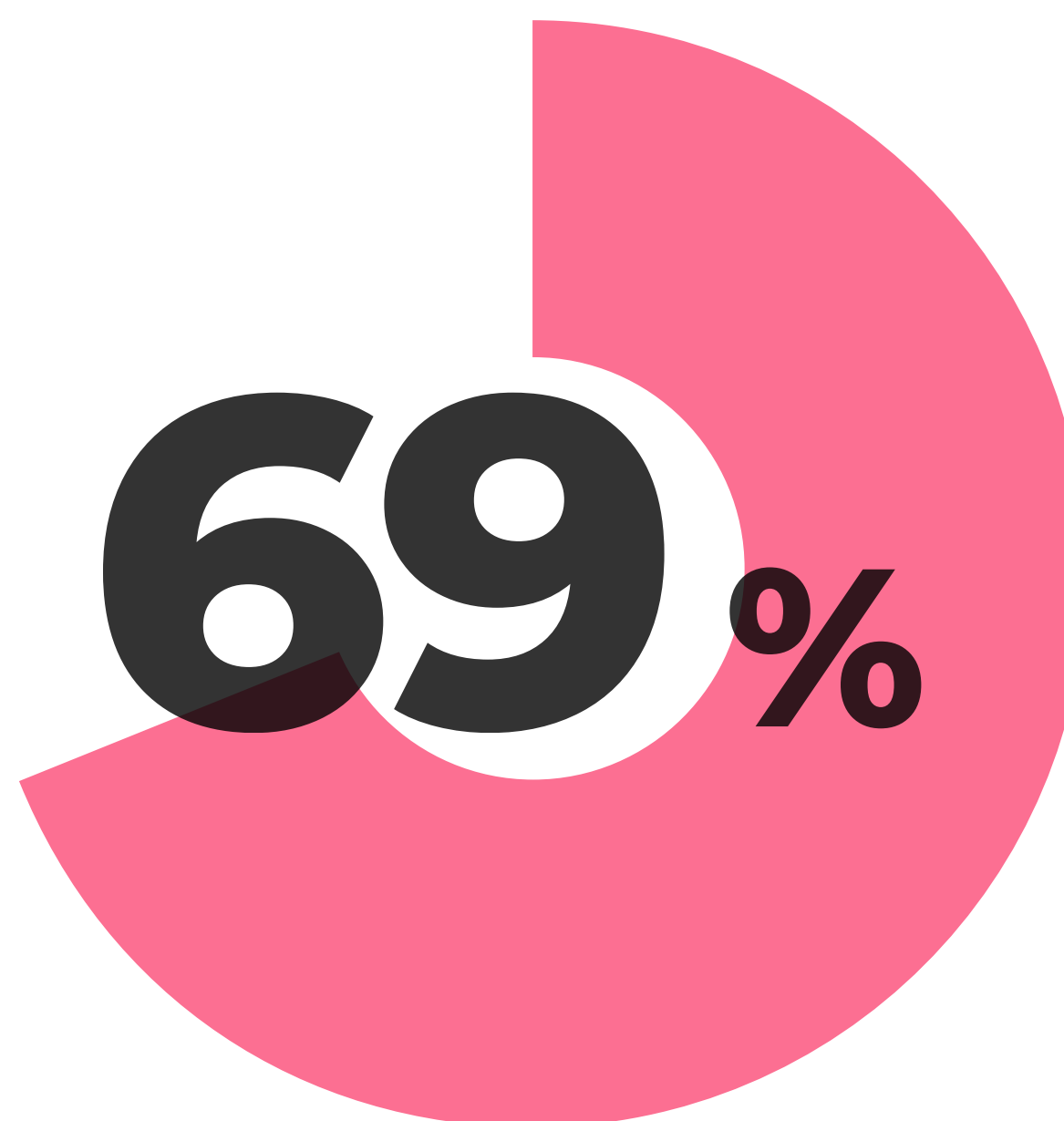
Arbetsgemenskapen

De biblioteksanställdas stöd kolleger emellan är starkt

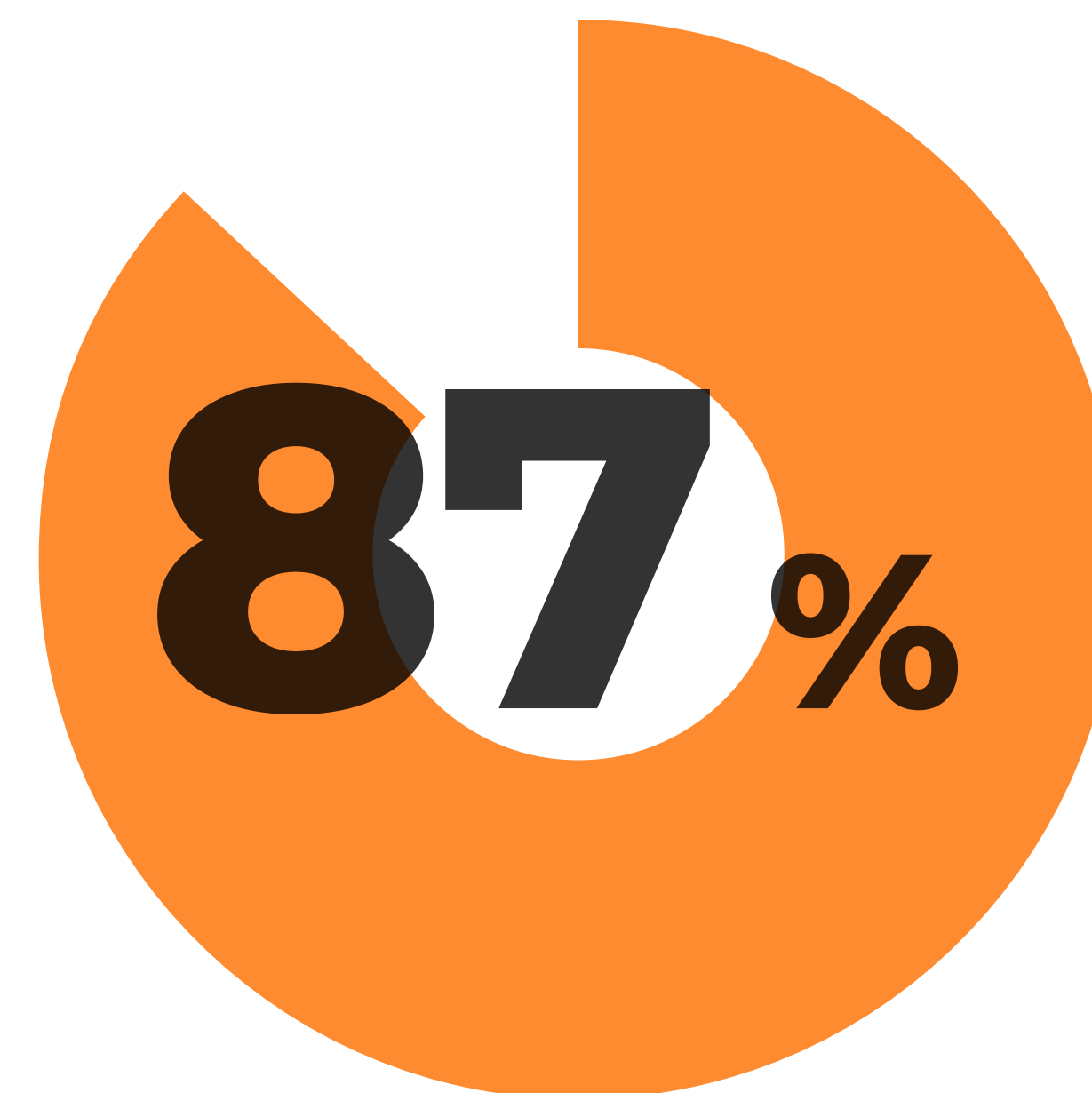
Jag får det stöd och den hjälp av min arbetsgemenskap som jag behöver

Informationsflödet i min arbetsgemenskap fungerar bra

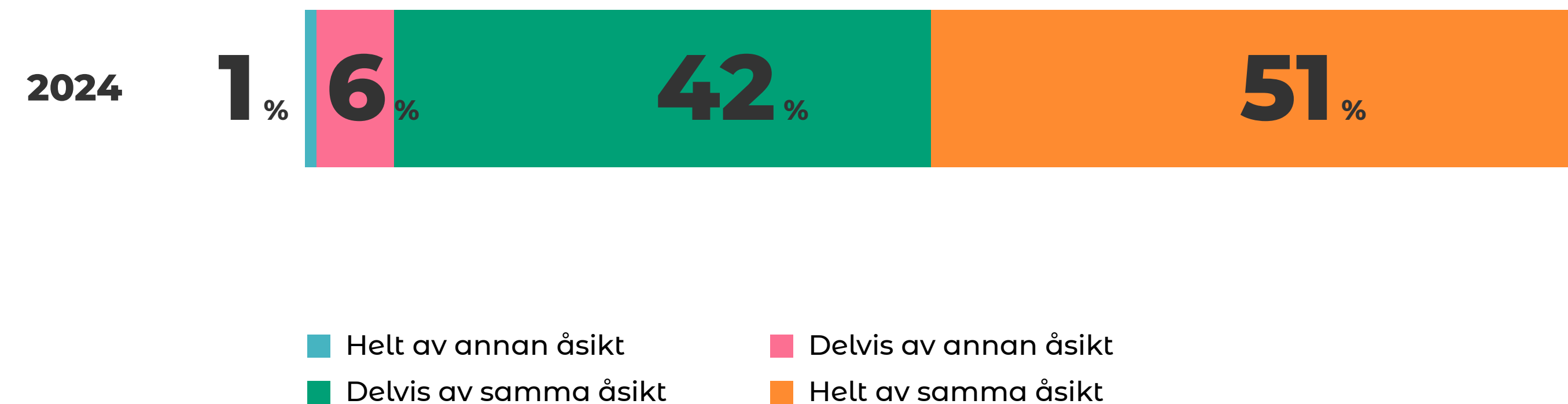

Jag tycker om stämningen på min arbetsplats

De biblioteksanställdas stöd kolleger emellan är starkt

Jag får det stöd och den hjälp av min arbetsgemenskap som jag behöver

Respondenterna på universitetsbiblioteken fick mest stöd från sina kollegor (96 %), och respondenterna specialbiblioteken minst (89 %).

69 % anser informationsflödet inom arbetsgemenskapen välfungerande

Informationsflödet i min arbetsgemenskap fungerar bra

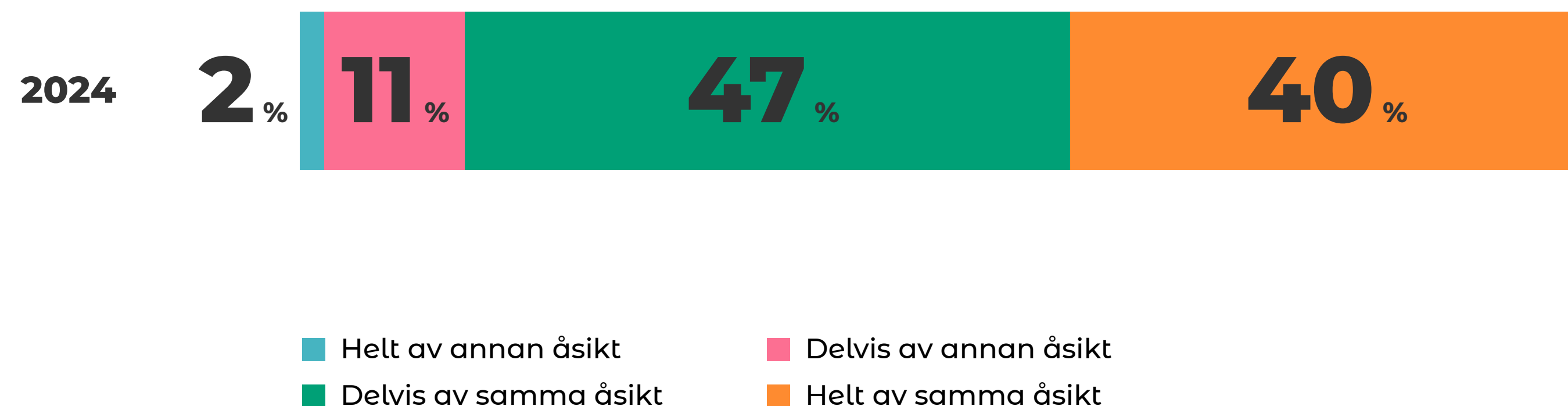
Ungefär tredjedel svarade att man i deras arbetsgemenskap har sökt utomstående hjälp för att behandla konfliktsituationer

Konfliktsituationerna i min arbetsgemenskap har krävt utomstående stöd

Allt som allt upplevs stämningen i bibliotekens arbetsgemenskap som mycket god

Jag tycker om stämningen på min arbetsplats

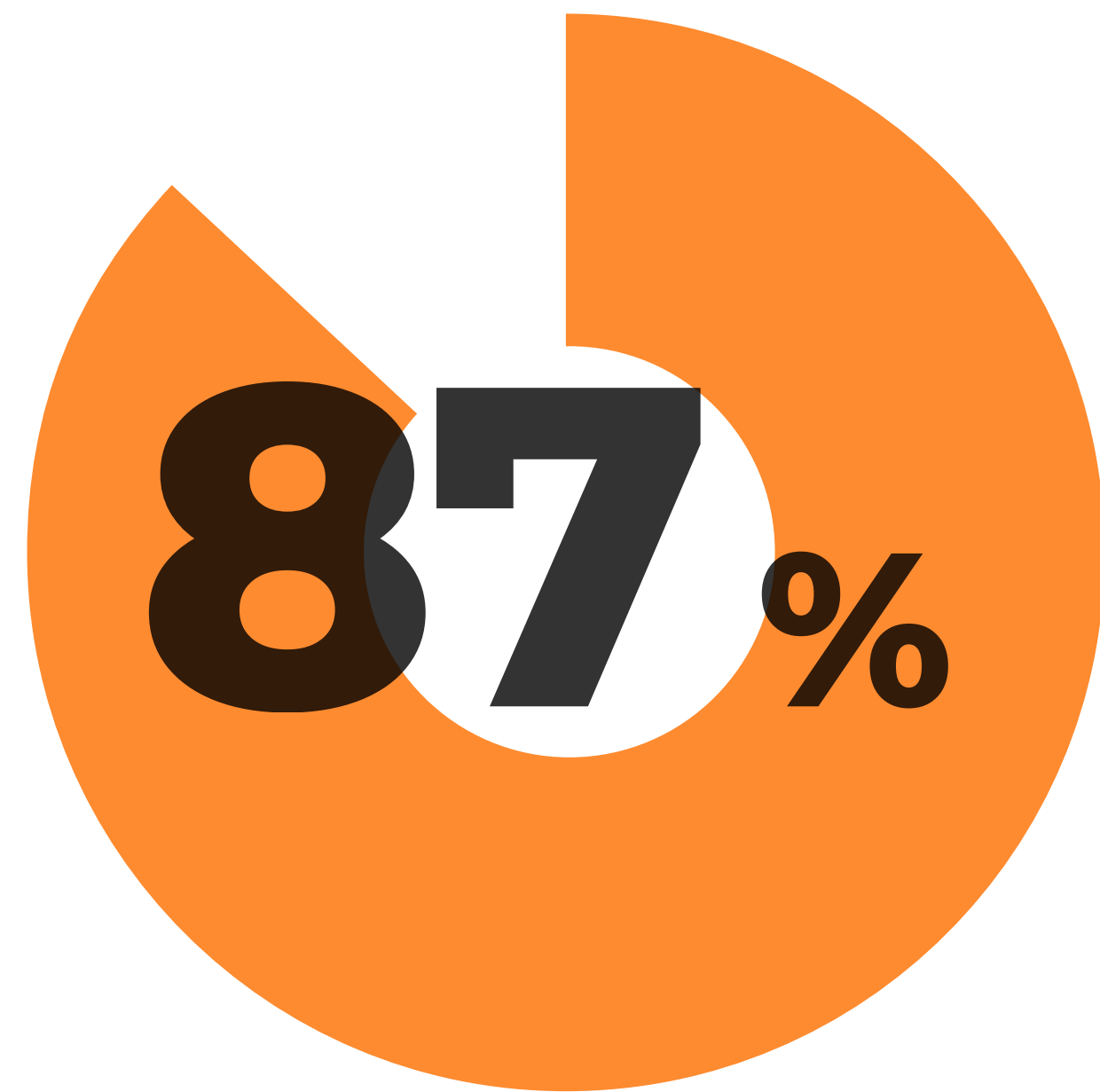

Den egna arbetsplatsens stämning berömdes i alla typer av bibliotek.

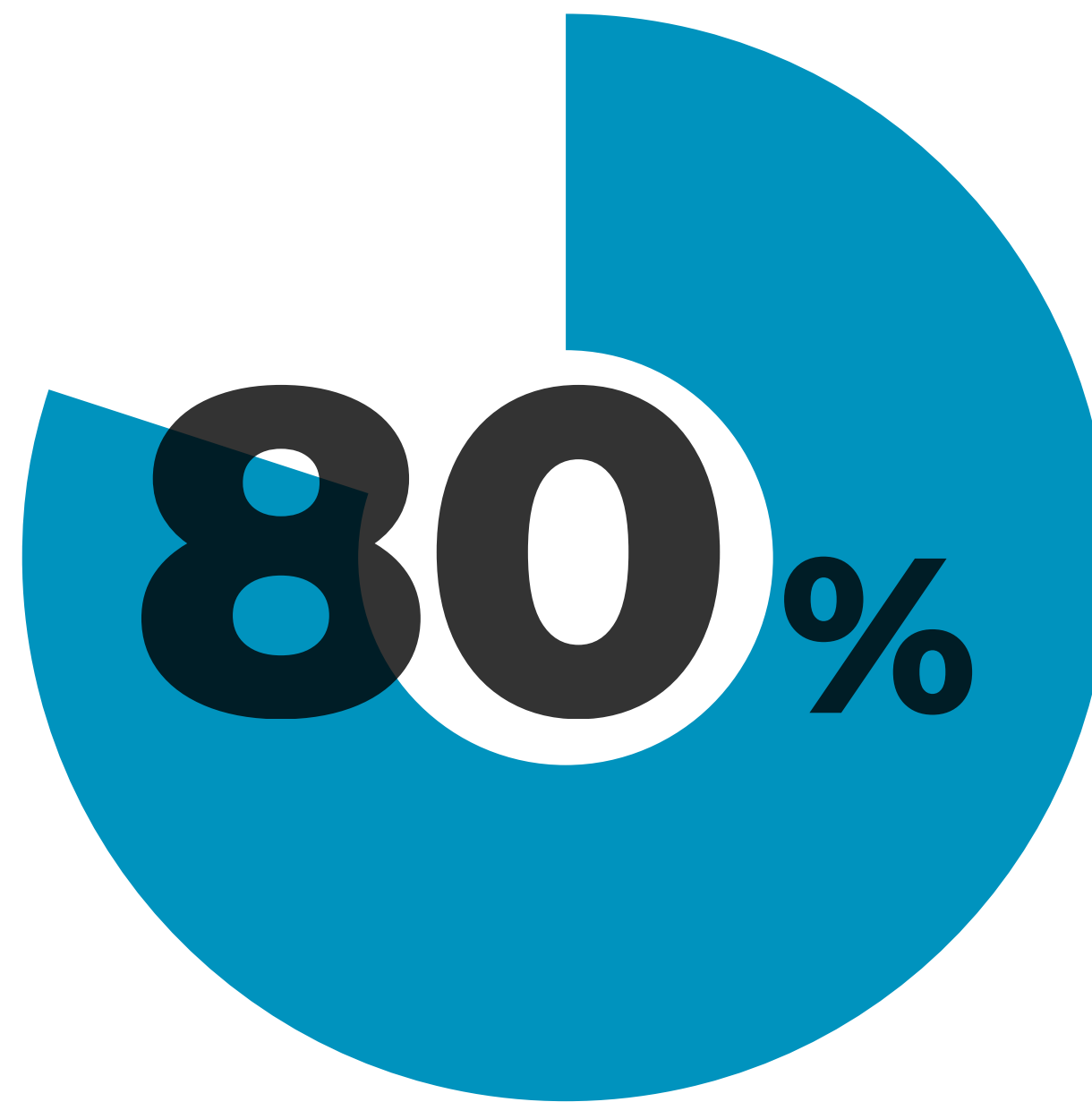
Ledarskap och chefsarbete

Chefsarbetet stöder framgång i arbetet

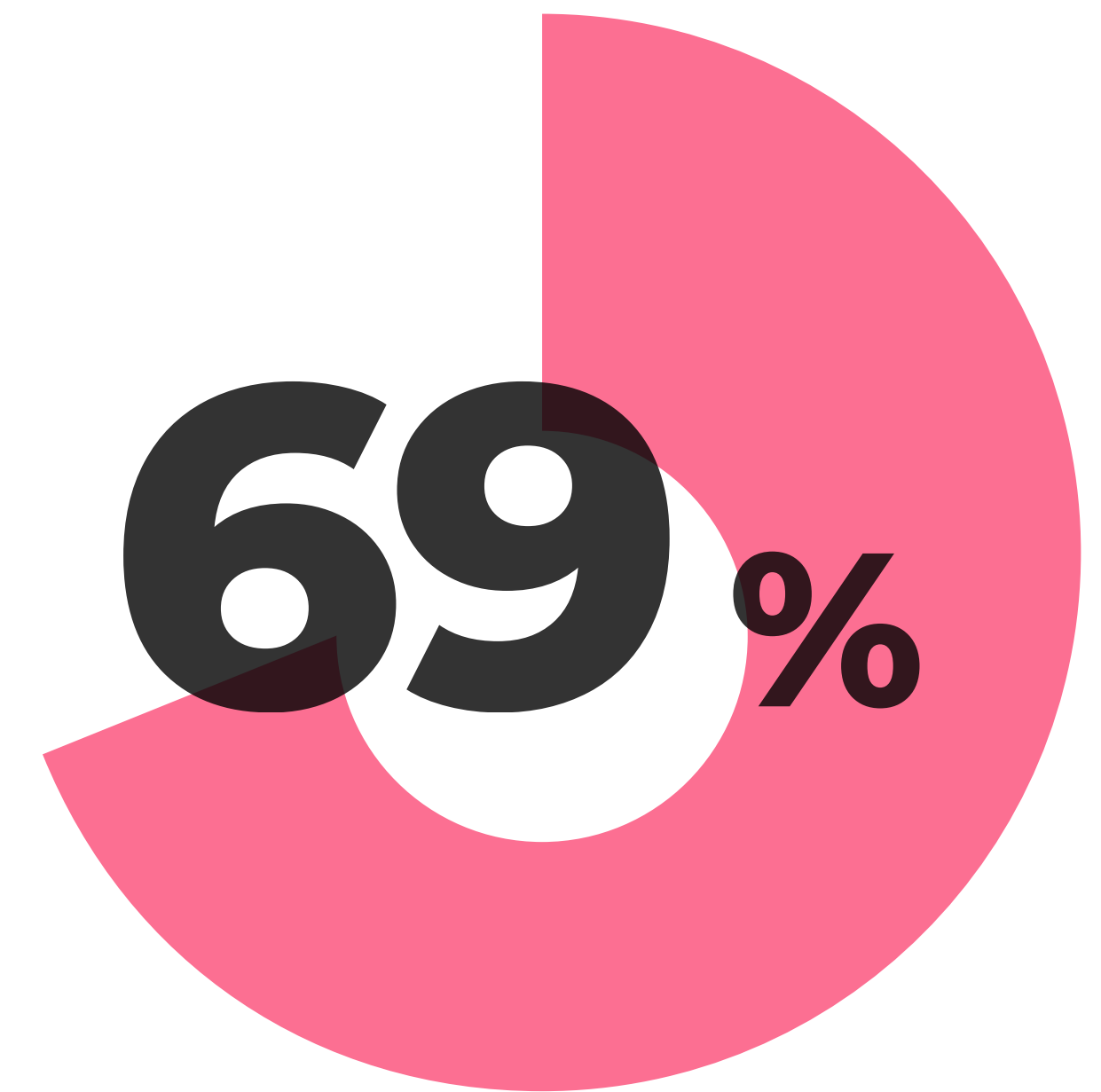
Målsättningarna för
mitt eget arbete
är tydliga

Jag får det stöd och
den hjälp av min chef
som jag behöver

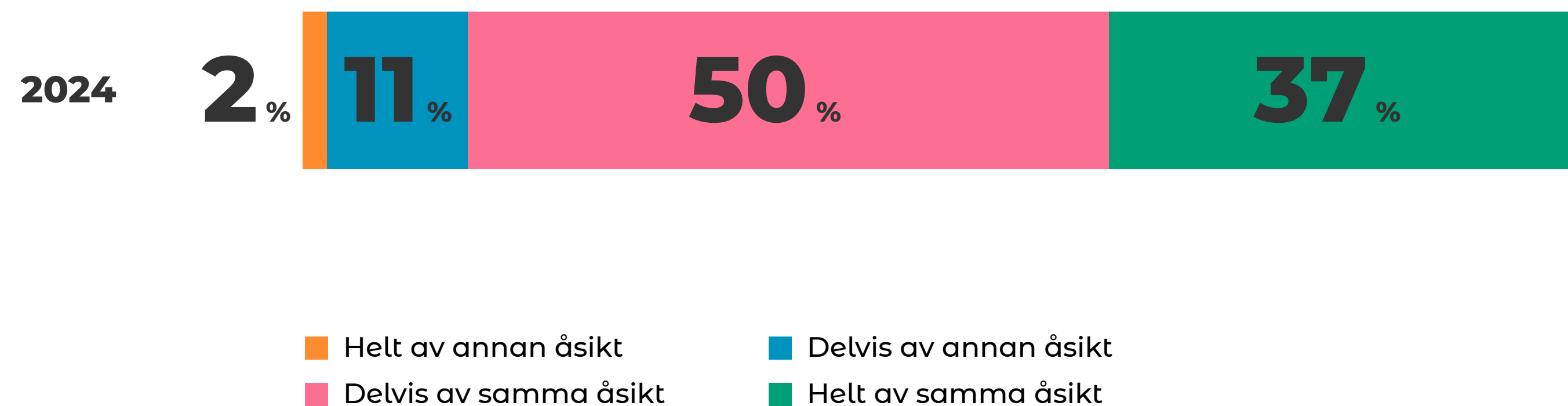

Arbetstagarna och
ledningen drar åt
samma håll

De biblioteksanställda upplever målen för sitt arbete vara tydliga

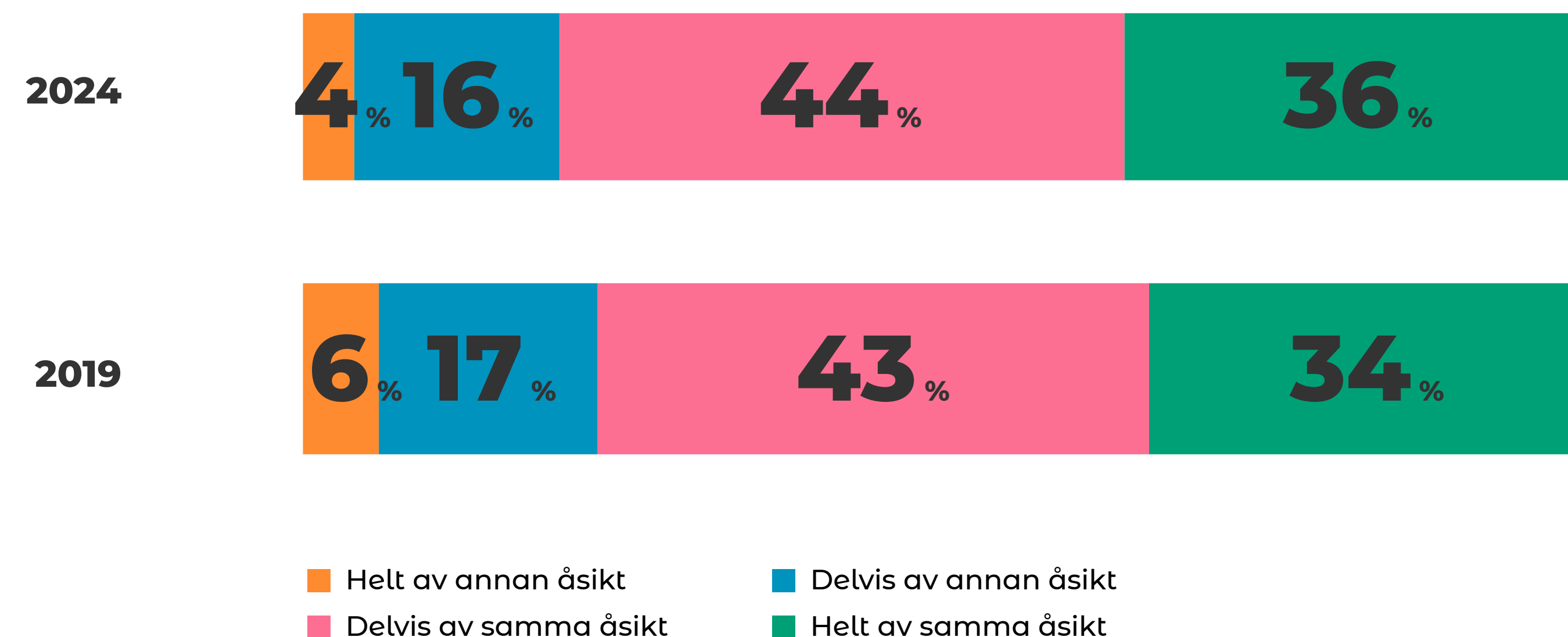
Målsättningarna för mitt eget arbete är tydliga

Målen för det egna arbetet upplevs som mycket tydliga i alla typer av bibliotek.

Chefens stöd svarar mot de flestas behov

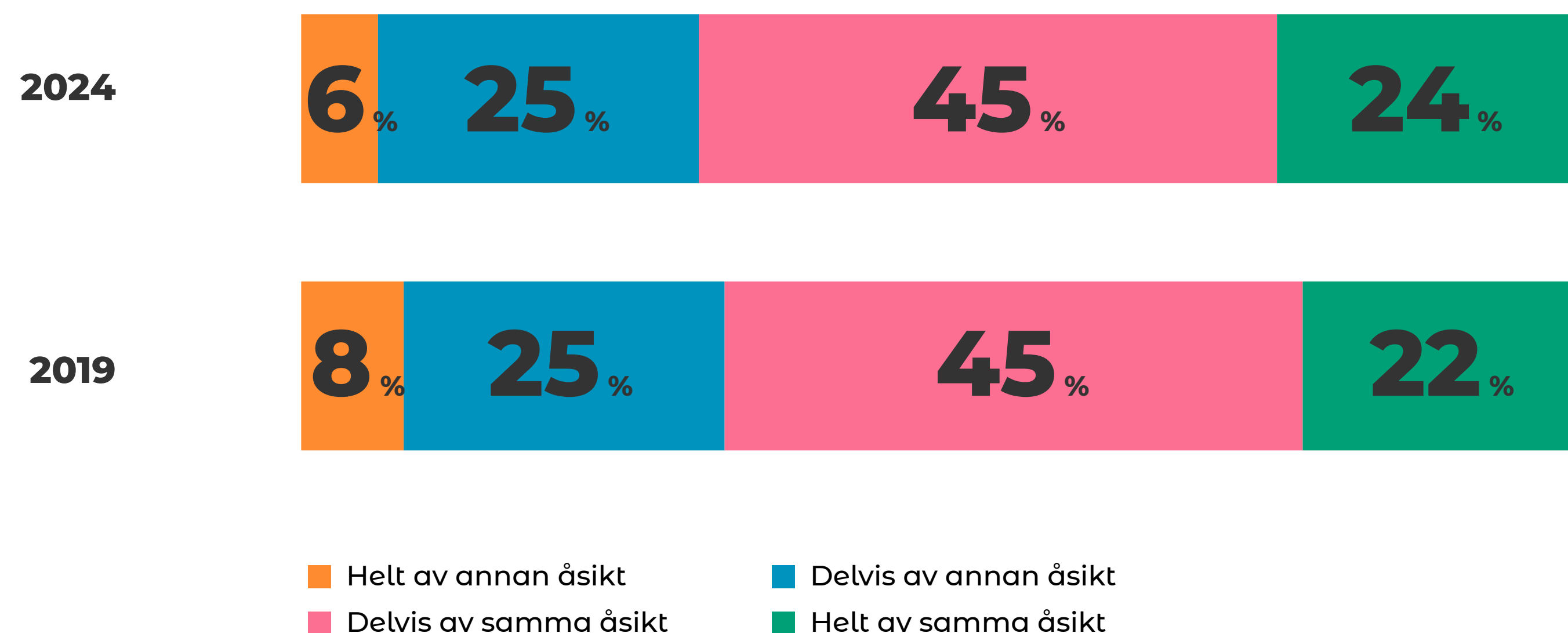
Jag får det stöd och den hjälp av min chef som jag behöver

Upplevelsen av chefens stöd har hållits på en god nivå jämfört med föregående mätning.

De anställda och ledningen upplevs för det mesta jobba bra för att uppnå de gemensamma målen

Arbetstagarna och ledningen drar åt samma håll

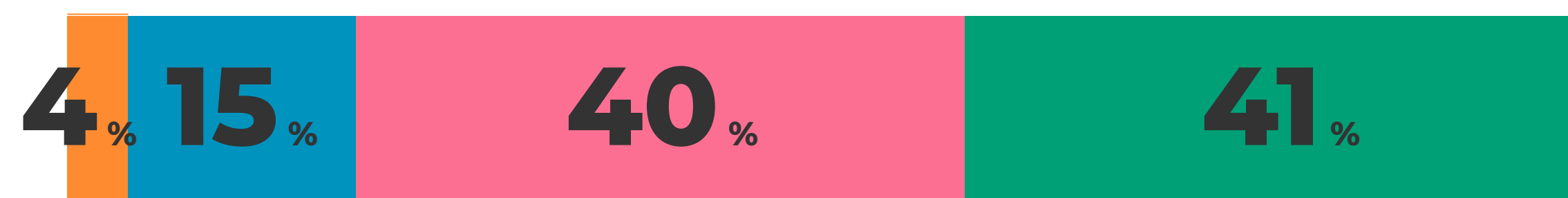

Upplevelsen av samarbete mellan anställda och ledning är bättre på mindre orter. Av dem som svarade på enkäten i en kommun med färre än 10 000 invånare instämde 76 % i påståendet, medan motsvarande siffra i huvudstadsregionen var 67 %.

På biblioteken upplevs tröskeln att ta kontakt med ledningen som låg

Det är lätt att vara i kontakt med ledningen vid behov

2024

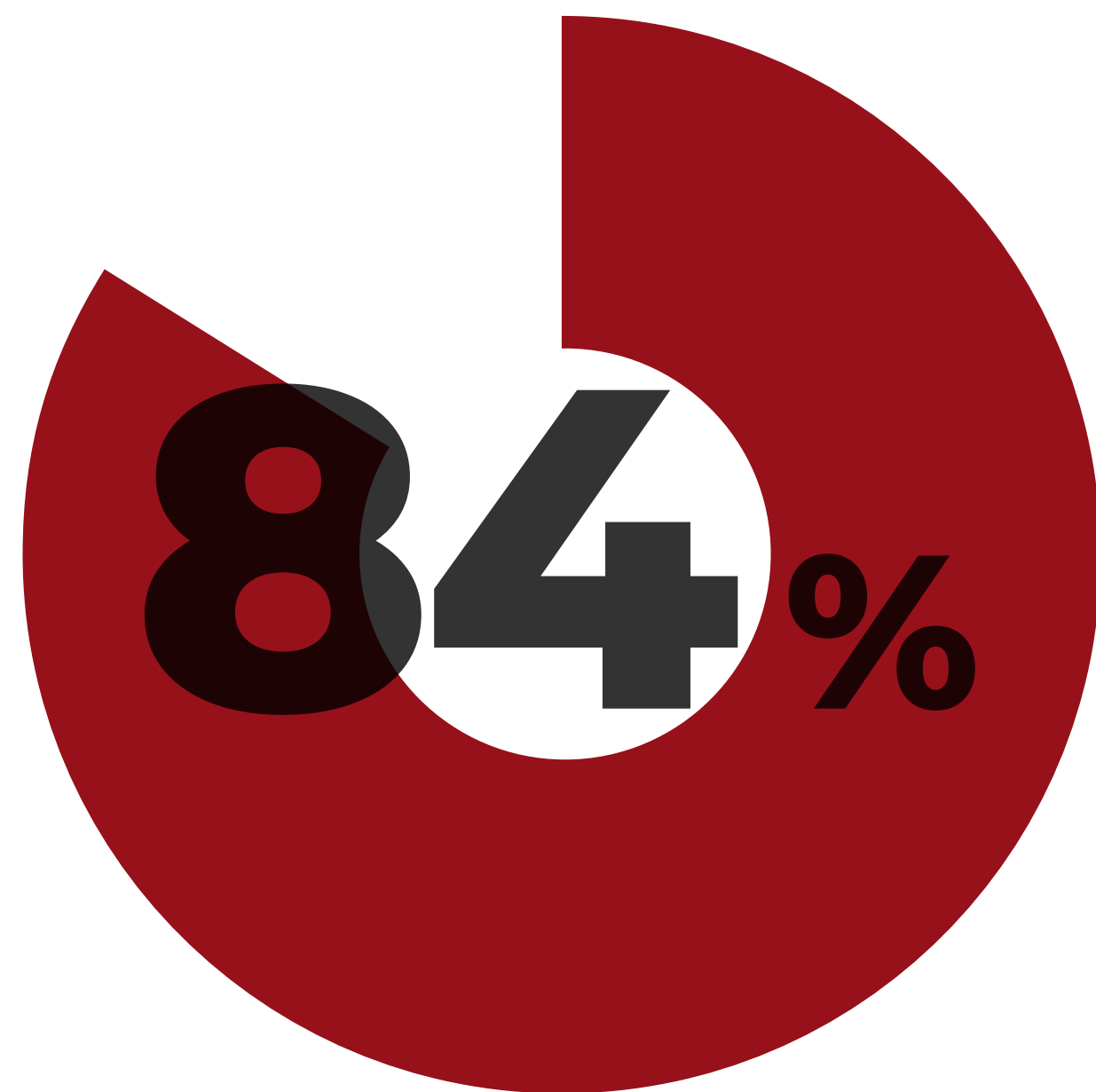
■ Helt av annan åsikt ■ Delvis av annan åsikt
■ Delvis av samma åsikt ■ Helt av samma åsikt

På mindre orter upplevs det som lättare att få kontakt med ledningen än på större orter. Av dem som arbetar i en kommun med mindre än 10 000 invånare instämde 85 procent helt eller delvis i påståendet, medan motsvarande siffra i huvudstadsregionen var 76 procent.

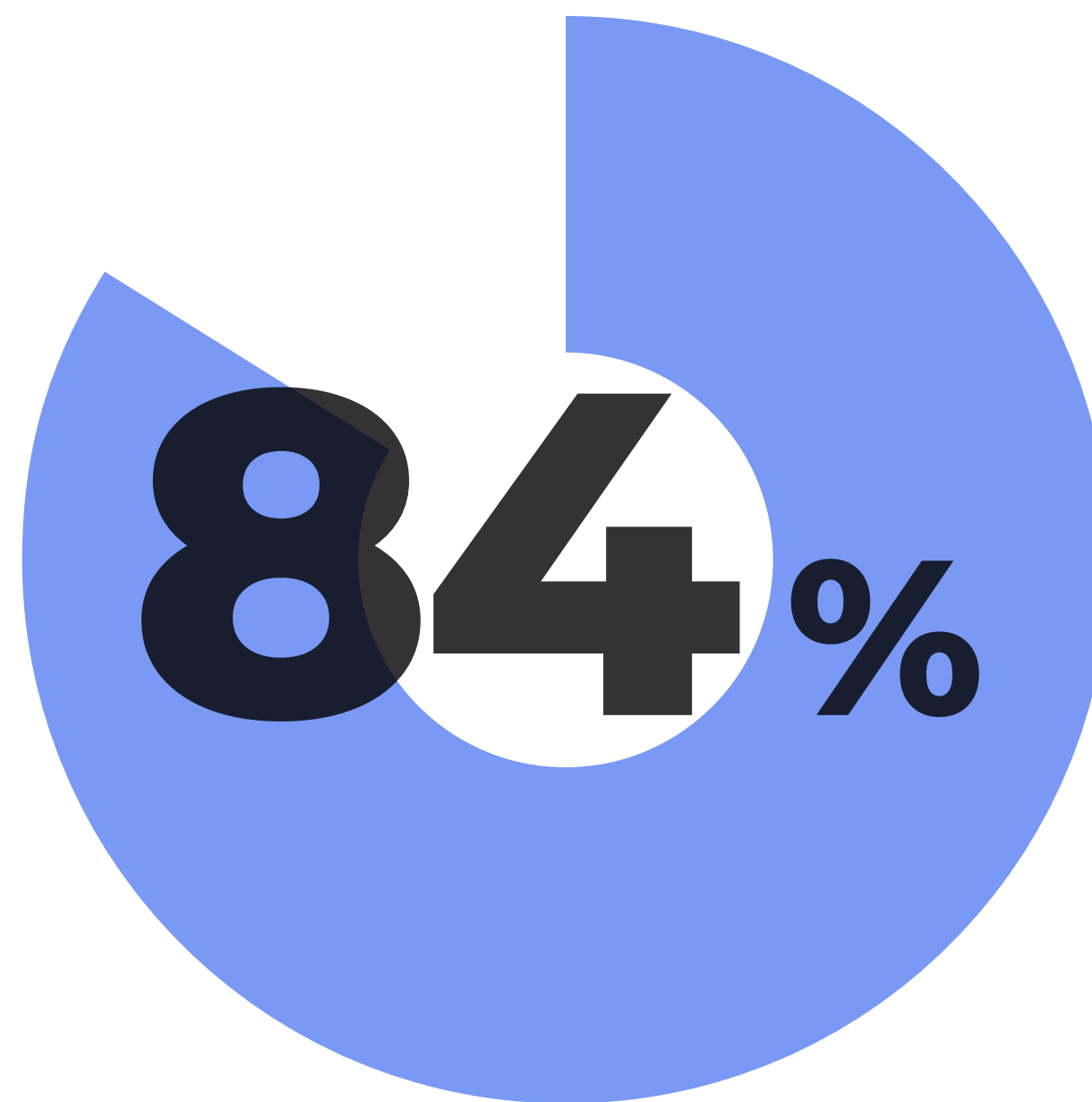
Upplevelsen av det egna kunnandet

Arbetet utvecklar kunnandet, men möjligheterna till karriärutveckling upplevs som knappa

Mitt dagliga arbete utvecklar min kompetens

Min arbetsgivare stödjer min utveckling genom att erbjuda utbildningsmöjligheter och organisera arbetstid för att delta i dem

Jag har goda möjligheter att avancera i min karriär om jag så önskar

84 % upplever sig utvecklas i sitt dagliga arbete

Mitt dagliga arbete utvecklar min kompetens

Arbetsgivaren stöder de biblioteksanställdas utveckling av sitt kunnande

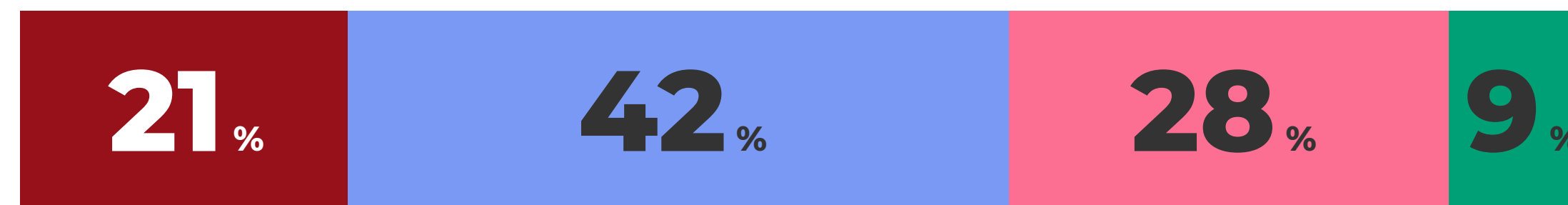
Min arbetsgivare stödjer min utveckling genom att erbjuda utbildningsmöjligheter och organisera arbetstid för att delta i dem

En betydande andel av de biblioteksanställda upplever inte sina möjligheter till karriärsutveckling som goda

Jag har goda möjligheter att avancera i min karriär om jag så önskar

2024

■ Helt av annan åsikt

■ Delvis av annan åsikt

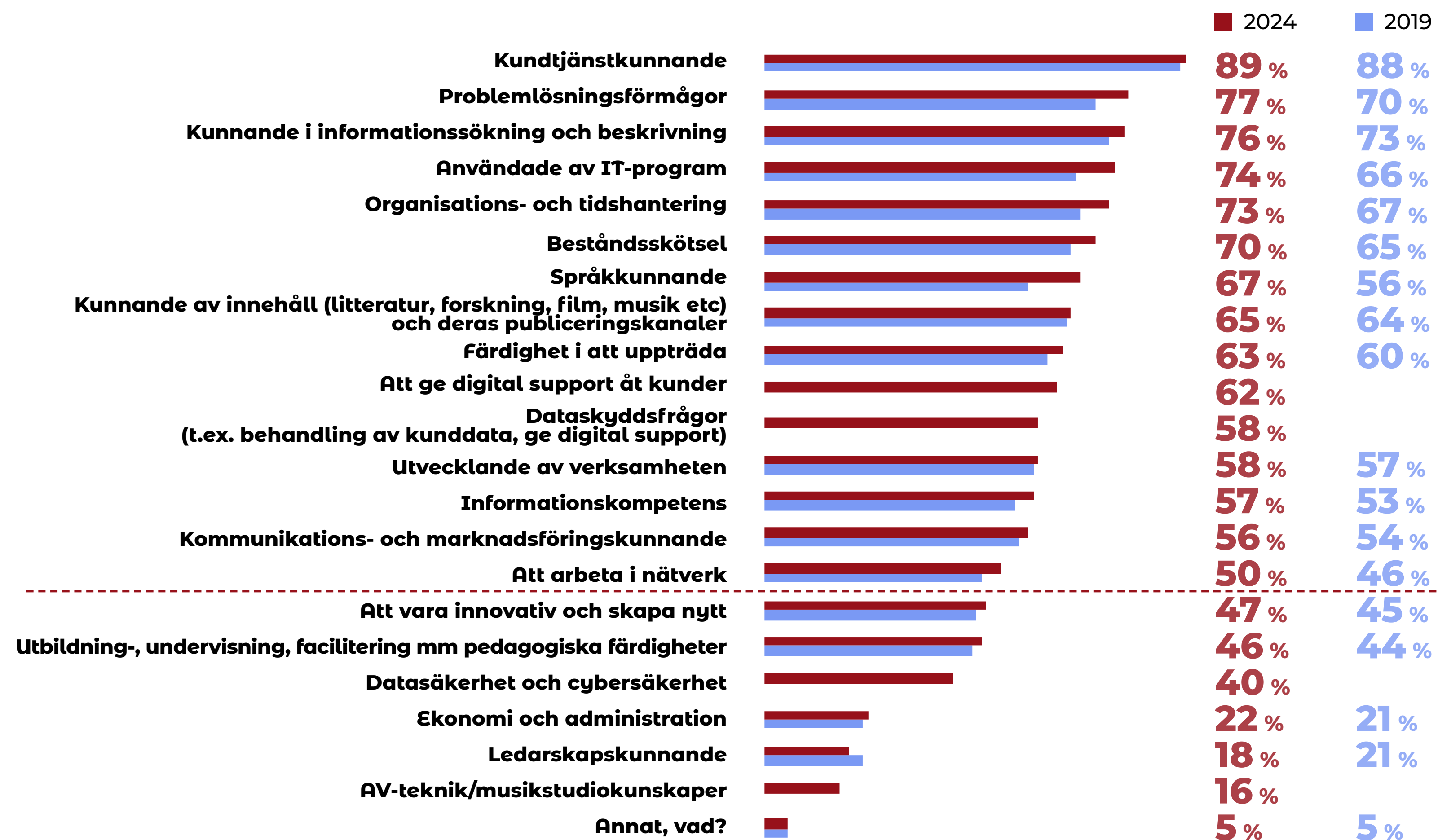
■ Delvis av samma åsikt

■ Helt av samma åsikt

Upplevelsen av möjligheterna att avancera i karriären är bara något bättre i huvudstadsregionen och andra städer med över 50 000 invånare (i båda instämmer 40 %) än i mindre kommuner (33 % av invånarantalet i mindre än 10 000 kommuner instämmer).

Biblioteksarbetet kräver mångsidiga färdigheter

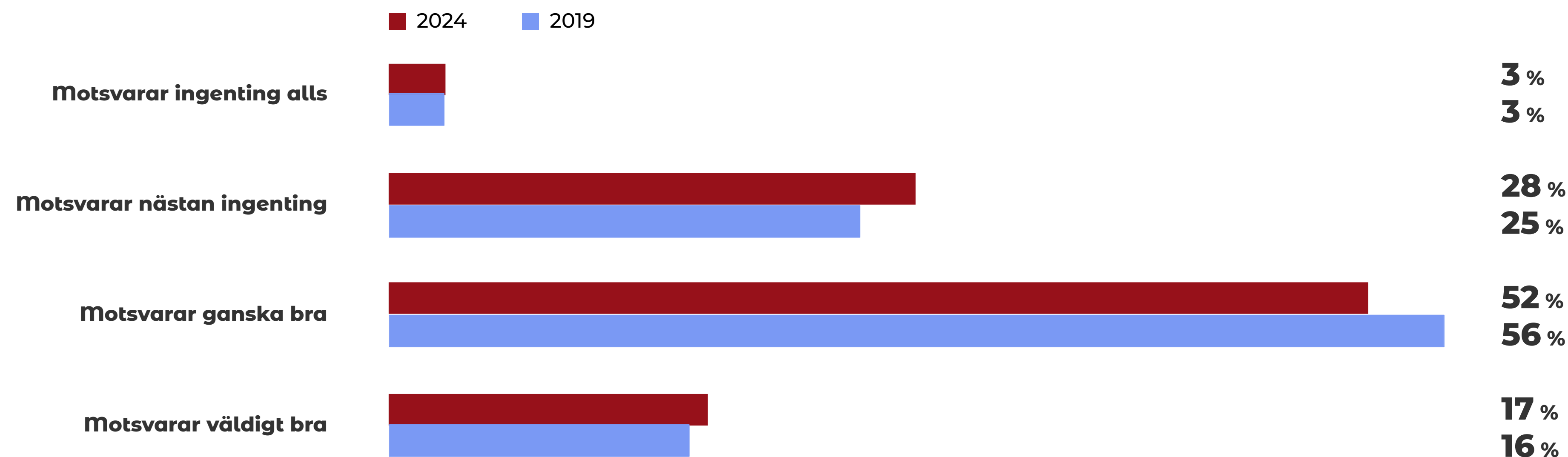
Var av det följande behöver du regelbundet i ditt arbete?

Färdigheter som över hälften regelbundet behöver i sitt arbete

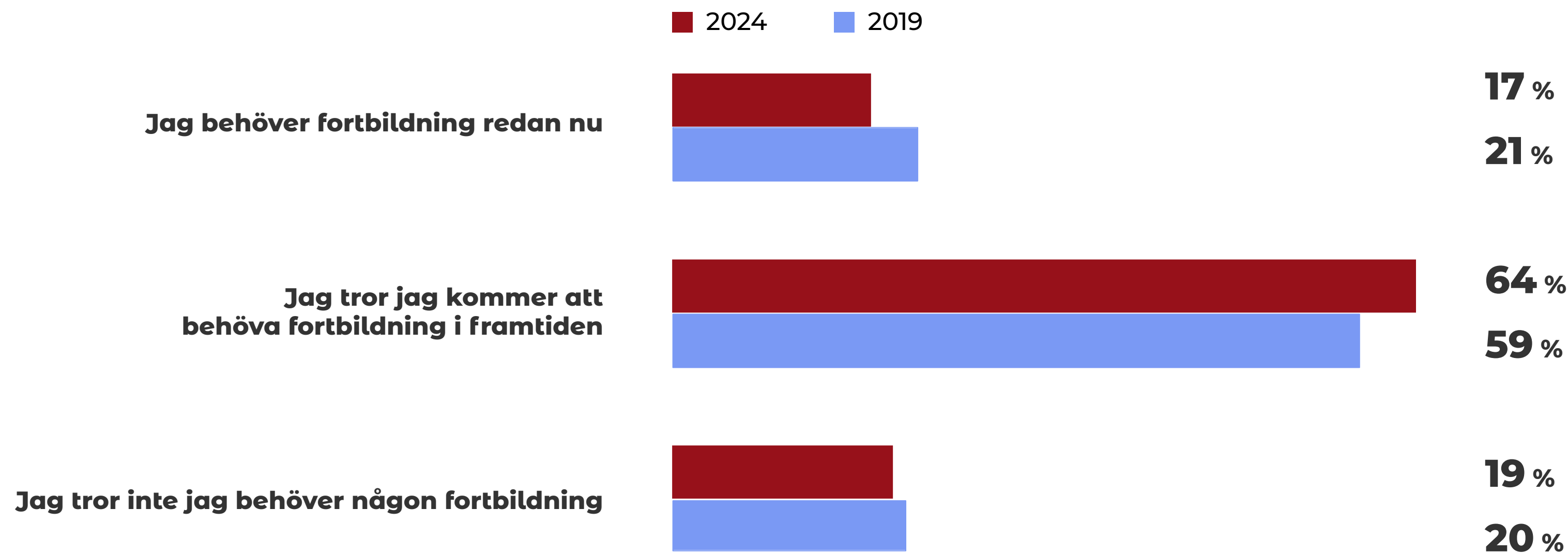
Största delen av de biblioteksanställda upplever sin utbildning motsvara kraven i arbetet ganska bra...

Hur mycket anser du att din utbildning motsvarar de krav som ställs på dig i ditt nuvarande arbete?

...men många tror sig ändå behöva ytterligare utbildning nu eller i framtiden

Upplever du att du behöver fortbildning i ditt arbete på biblioteket?

De över 60-åriga framträder bland dem som inte tror sig behöva ytterligare utbildning

Flexibilitet i förändringar, snabb inlärningsförmåga samt tekniska färdigheter ökar i betydelse i framtiden

Vilka egenskaper tror du i framtiden kommer att krävas mer än idag av dem som jobbar på bibliotek? Välj de 1-2 egenskaper vars betydelse ökar.

Framtidens kunskapskrav visar sig likadana för alla typer av bibliotek.

Biblioteksanställdas tre superkrafter: Anpassningsförmåga, materialkännedom, förmågan att möta

Hur ser biblioteksanställda på sina egna speciella styrkor?
De vanligaste öppna svaren delade sig i tre teman:

ANPASSINGSFÖRMÅGA

Metafärdigheter, förmågan att anpassa sig till olika krav och situationer, upprepas i bibliotekariernas svar.

- Mångsidighet, 237 omnämmanden
- Flexibilitet 104 omnämmanden
- Kreativitet: 43 omnämmanden

KUNSKAP OM MATERIALET

Innehåll och material är specialkompetens där biblioteksanställda har få konkurrenter. En mångsidig kunskapsbas och kunskap om litteratur skiljer biblioteksanställda från andra.

- Allmänbildning 95 omnämmanden
- Informationssökningsförmåga 80 omnämmanden
- Kunskap om litteratur och material, 84 omnämmanden

FÖRMÅGA ATT MÖTA

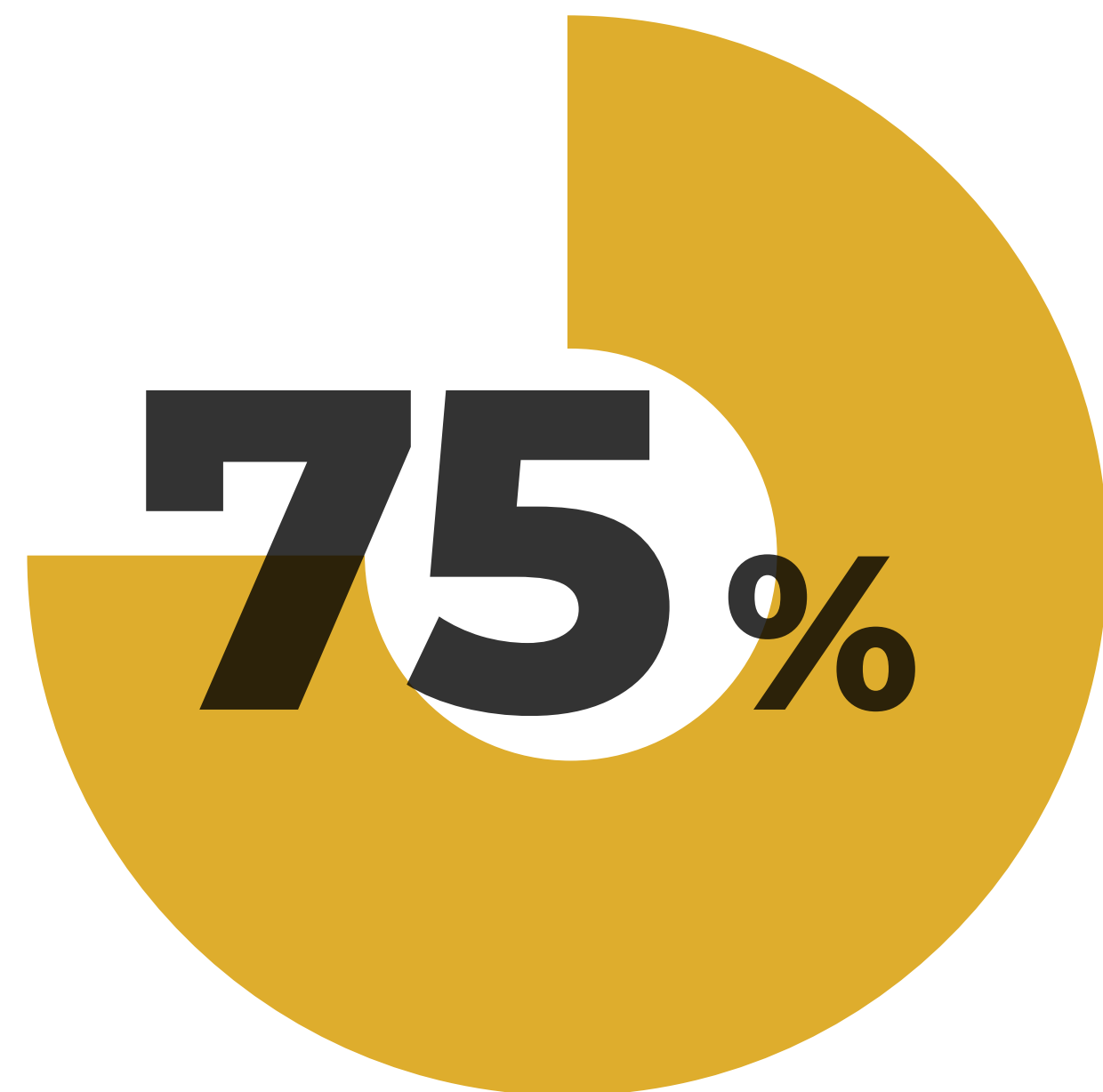
Förmågan att möta alla typer av människor är kärnan i bibliotekariernas kompetens. Öppenhet för olikheter, likabehandling och vilja att hjälpa är grunden för biblioteksanställdas värderingar.

- Kundservice 196 omnämmanden
- Människokännedom 19
- Empati 13 omnämmanden

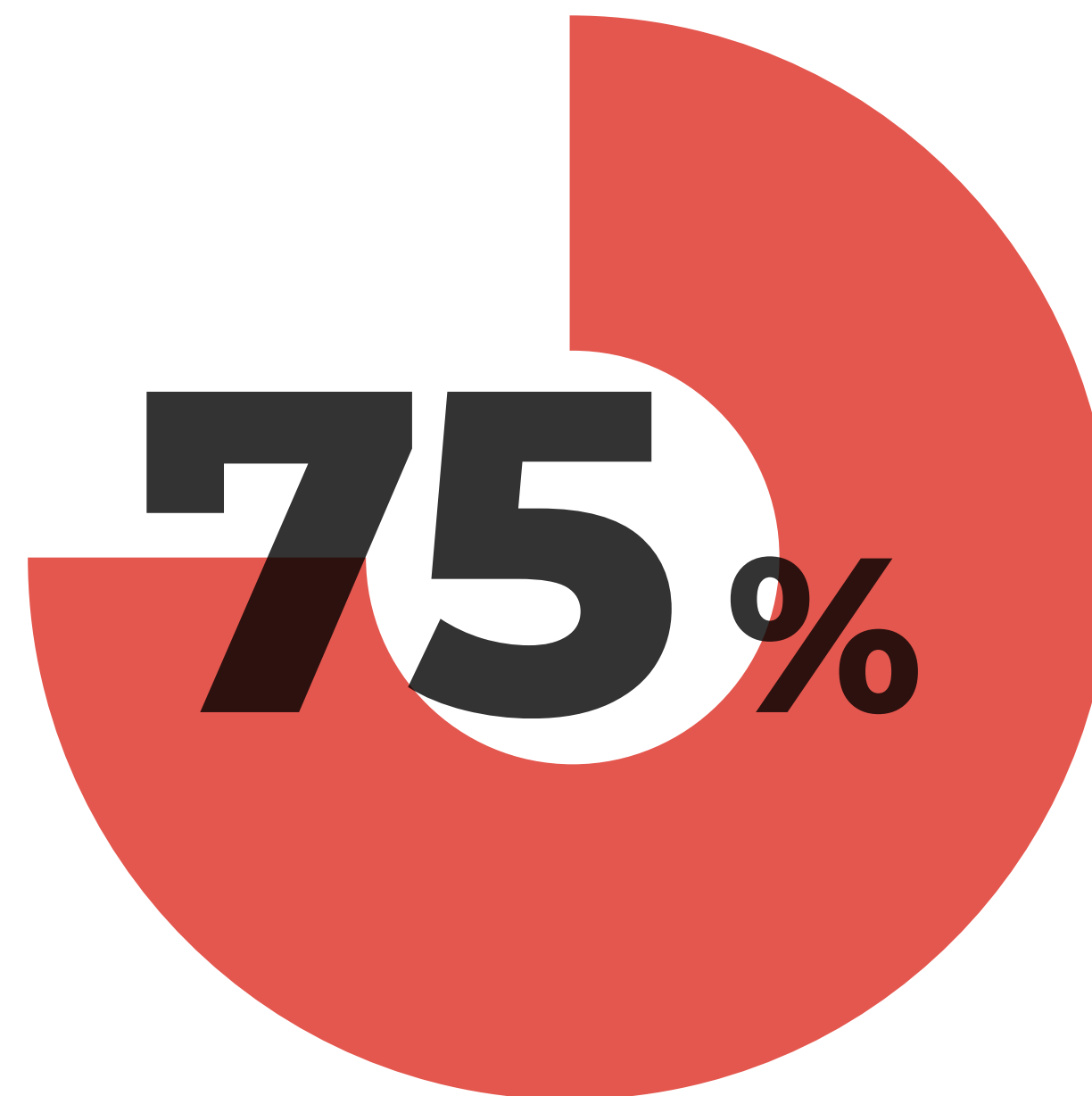
Återhämtning och ork

Balansen mellan arbetet och det övriga livet är god hos de flesta biblioteksanställda

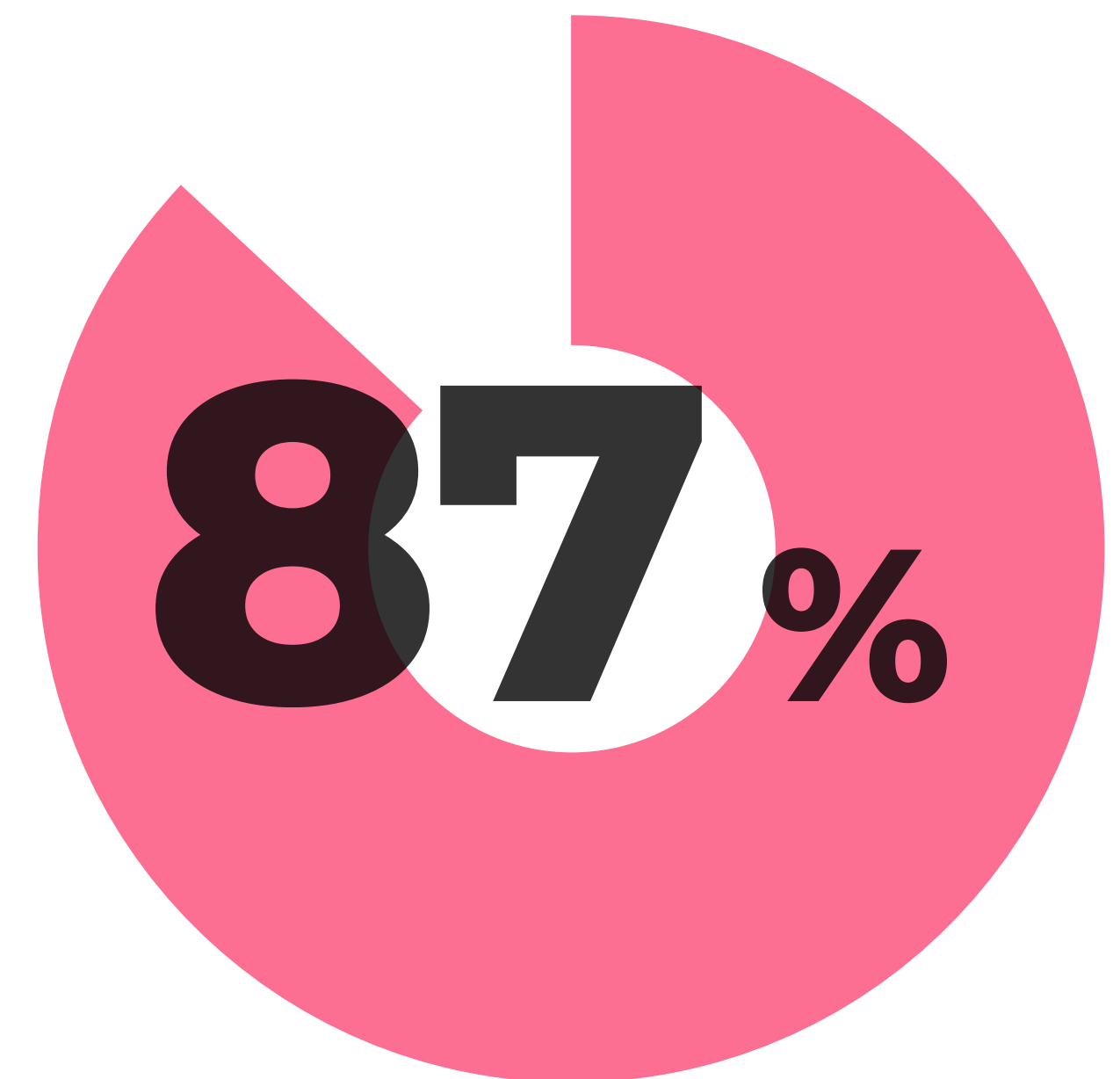
Jag har en lämplig mängd arbete sett till mina resurser

Jag hinner återhämta mig från en typisk arbetsdag

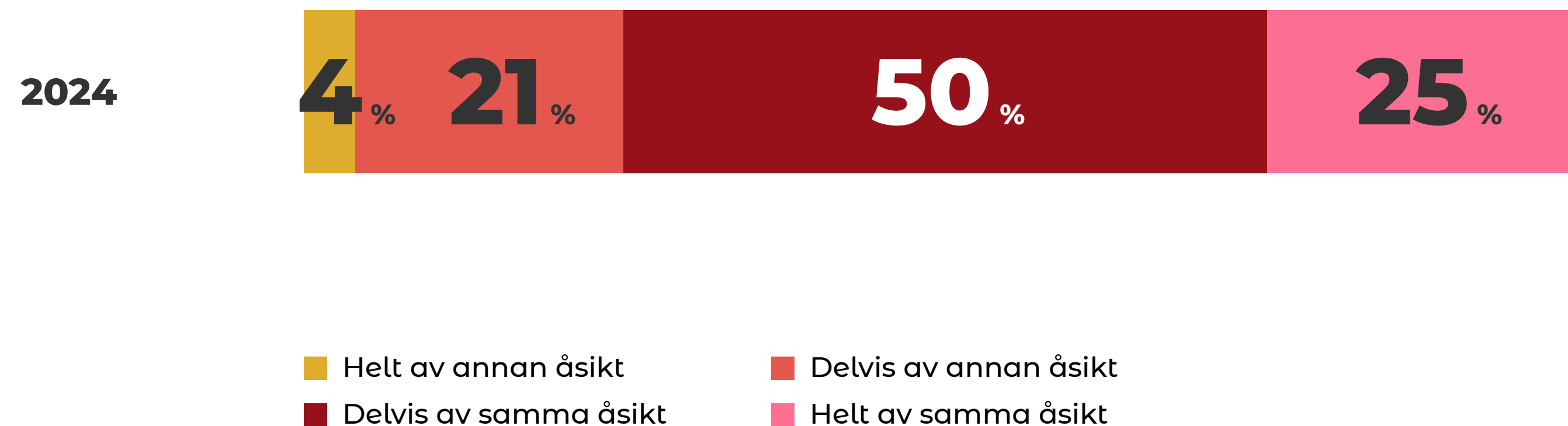

Jag kan balansera arbetet och mitt övriga liv

75 % upplever sin arbetsmängd lämplig för sina resurser – en fjärdedel är av annan åsikt

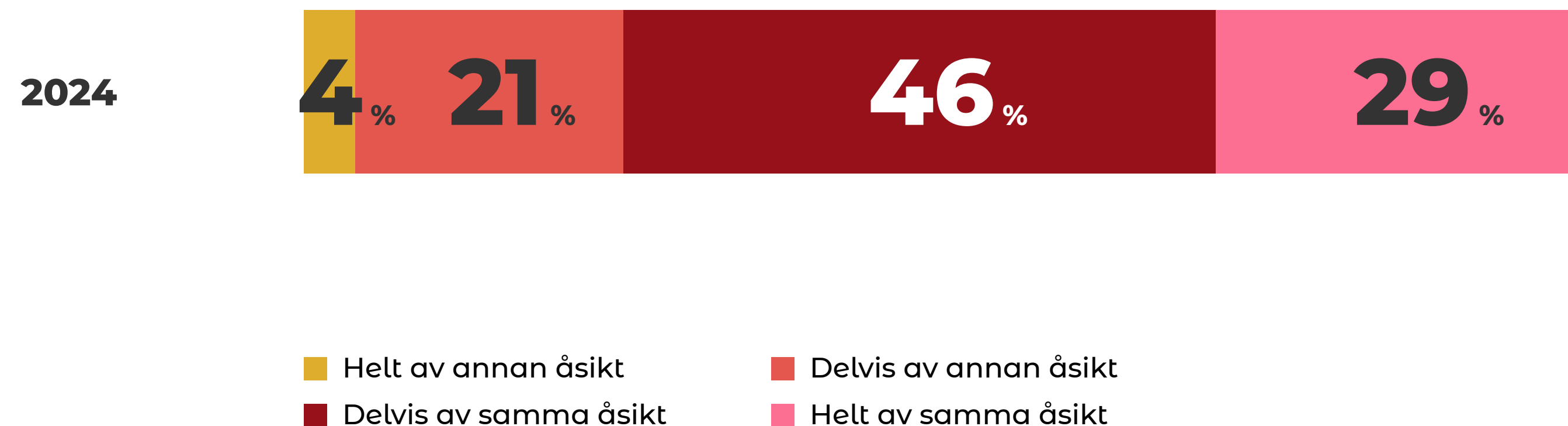
Jag har en lämplig mängd arbete sett till mina resurser

Specialbiblioteksanställda är mest nöjda med förhållandet mellan arbetsmängden och sina resurser: 86 procent av dem som svarade på specialbiblioteken instämde i påståendet.

75 % av respondenterna hinner återhämta sig från arbetsdagen – en fjärdedel har svårt att återhämta sig

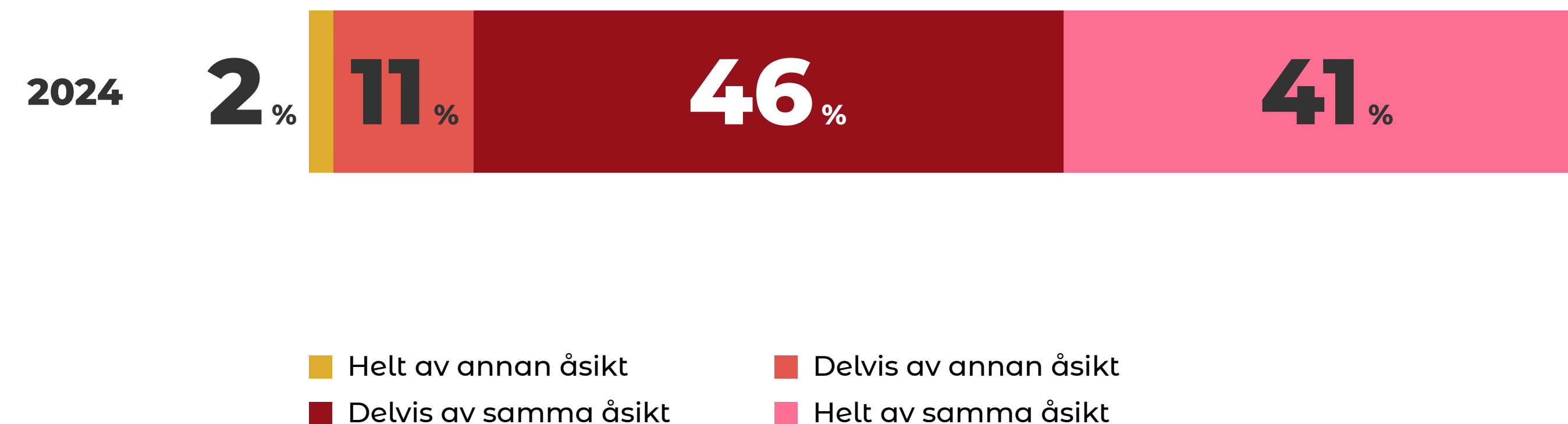
Jag hinner återhämta mig från en typisk arbetsdag

Återhämtningen upplevs vara bäst på universitetens och yrkeshögskolornas bibliotek (85 % instämmer) och specialbiblioteken (84 % instämmer).

Att passa ihop biblioteksarbetet med det övriga livet upplevs fungera väl

Jag kan balansera arbetet och mitt övriga liv

Att kombinera arbete och det övriga livet anses fungera särskilt bra på specialbiblioteken (95 % instämmer) och på universitets- och yrkeshögskolebiblioteken (94 %).

16 % får inte arbetet gjort inom arbetstid och flexetid

Jag får mitt arbete gjort inom arbetstiden och flex tiden

Upplevelsen av att inte hinna göra sitt arbete inom arbetstid och flexetid är vanligast på de offentliga biblioteken (17 %).

Var tionde respondent hade utfört oavlönat arbete under de tre föregående månaderna

Oavlönat arbete hade under de tre senaste månaderna utförts av 10 %, dvs 155 respondenter.

Under de senaste 3 månaderna hade totalt 2 477 timmar oavlönat arbete utförts.

Genomsnittet för dem som utfört oavlönat arbete var 16 timmar/de senaste tre månaderna.

Mängden oavlönat arbete som utförts under de senaste tre månaderna varierade från 1-108 timmar.

Det vanligaste enskilda svaret var 10 timmar (27 respondenter).

Hur många timmar har du under de senaste 3 månaderna utanför din avtalade arbetstid (inklusive flexitid) utfört arbete som din arbetsgivare har angett och som du inte fått ersättning för?

”De egna grunduppgifterna tenderar att hopa sig”

”Det här är egentligen inte arbete som arbetsgivaren bett om, men det är nödvändigt för att jag skall kunna utföra mitt arbete. Jag gör boktips åt högstadier och gymnasier, och om jag inte läste på min fritid skulle det här inte bli till nåt.”

”De böcker som läses i bokcirkeln är en gråzon. Man antar att man gör detta arbete på hobbybasis på sin egen tid.”

Allt möjligt grundläggande arbete kan ske utanför arbetstid och flexetid – men särskilt läser man litteratur som är nödvändig för arbetet

Alla arbetsuppgifter kan förskjutas utanför arbetstid

- Utanför arbetstid och flexetid sköttes praktiskt taget allt som hade med biblioteksarbetet att göra
- I synnerhet kan förberedande, utvecklings- och planeringsarbete lämnas till efter arbetsdagen under trycket av kundarbetet
- Å andra sidan kan även kundservicesituationer, evenemang eller gruppbesök dra ut på tiden.

Endast läsning av litteratur på egen tid betonas som ett enskilt arbete som görs utanför arbetstid

- För arbetet är det nödvändigt att läsa och bekanta sig med materialet, men till det ges antingen ingen arbetstid eller så blir i praktiken ingen tid kvar efter de andra uppgifterna
- Arbetsgivaren kräver egentligen inte detta, men i praktiken kräver jobbet läsning
- Arbetsgivaren kan också bestämma att man alltid bekantar sig med litteraturen på sin egen tid
- I synnerhet boktips kräver att man bekantar sig med materialen, men många har svårt att få det att rymmas inom arbetsdagen

”Kundbetjäning tar mycket tid, och då blir det ingen tid över till andra uppgifter.”

”Kundbetjäning vid disken är trevligt och nödvändigt, men det ramar in hur arbetstiden räcker till andra arbetsuppgifter.”

“Personalresurserna räcker inte till och kompletteras inte vid sjukskrivningar eller andra bortfall. Även när kollegor sjukskriver sig över långa perioder anställs inte vikarier utan kvarvarande personal utnyttjas till bristningsgränsen.”

”Biblioteket har tilldelats fler uppgifter, men personalresursen har bara förminskats. Mitt eget bibliotek slår hela tiden lånerekord, så det går allt mer tid till att bara göra grundläggande uppgifter. Om man vill göra annat än bara rutinjobb, räcker arbetstiden inte till.”

Vilka orsaker ser man till att man inte får arbetet gjort under arbetstid?

Personalresurser: Det finns färre som gör än det finns saker att göra

- Den vanligaste orsaken till att man inte kan få jobbet gjort under arbetstid är mängden arbete: Många tycker att det helt enkelt är för många uppgifter i förhållande till antalet anställda.
- I synnerhet personalminskningen i kombination med ökade arbetsuppgifter och antal kunder ledde till arbete utanför arbetstid

Organiseringen av arbetet: Kundservice prioriteras i det dagliga arbetet – övrigt görs om det blir tid över

- Många upplever att man inte räknat in tillräckligt med tid för internt arbete
- Kundservice, grupper och evenemang prioriteras på bekostnad av långsiktig utveckling

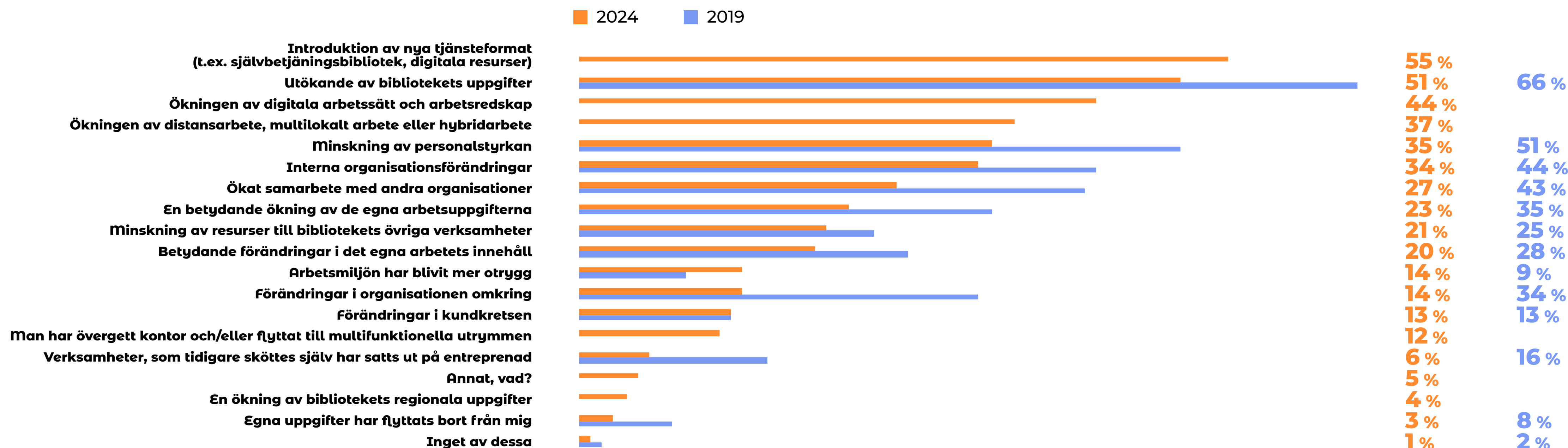
Arbetsvillkor: Ramverket stöder inte skötandet av arbetet väl

- Baksidan av mångfalden av uppgifter kan vara att arbetsdagarna blir splittrade: det känns som att man inte hinner göra något färdigt eller göra det ordentligt
- Uppgifter som kräver koncentration blir lidande av ständiga avbrott under arbetstiden (från kollegor eller kunder)
- Ständiga förändringar och inläring av nya saker hindrar arbetets smidighet och fördröjer utförandet av uppgifter

Arbetsförhållanden

Nya serviceformer, utvidgade arbetsuppgifter samt ökad digitalisering och multilokalt arbete förändrar biblioteken

Vilka betydande förändringar har skett på din arbetsplats under de senaste fem åren? Välj högst de fem viktigaste.

Nya serviceformer betonas vid de allmänna biblioteken, distansarbete och multilokalt arbete vid specialbiblioteken och universitetsbiblioteken

DE ALLMÄNNA BIBLIOTEKEN

Introduktion av nya tjänsteformat (t.ex. självbetjäningsbibliotek, digitala resurser)

60 %

Utökande av bibliotekets uppgifter

52 %

Ökningen av digitala arbetssätt och arbetsredskap

43 %

Minskning av personalstyrkan

36 %

Interna organisationsförändringar

32 %

SPECIALBIBLIOTEKEN

Ökningen av distansarbete, multilokalt arbete eller hybridarbete

71 %

Ökningen av digitala arbetssätt och arbetsredskap

46 %

Interna organisationsförändringar

38 %

Minskning av personalstyrkan

27 %

Utökande av bibliotekets uppgifter

25 %

HÖGSKOLEBIBLIOTEKEN

Ökningen av distansarbete, multilokalt arbete eller hybridarbete

86 %

Utökande av bibliotekets uppgifter

54 %

Ökningen av digitala arbetssätt och arbetsredskap

46 %

Interna organisationsförändringar

42 %

Man har övergett kontor och/eller flyttat till multifunktionella utrymmen

40 %

Vilka uppgifter har kommit till på den egna arbetsplatsen?

De öppna svaren lyfte bland annat fram...

Evenemangsproduktion

- Arrangerande av evenemang i biblioteket
- Deltagande i evenemang utanför biblioteket
- Demokrati- och inkluderingsarbete

Samarbete med andra aktörer

- Andra aktörer i kommunen, t.ex. idrotts- och utrymmestjänster
- Uppgifterna för FPA:s kundserviceställe
- Ökning av antalet samarbetsparter över lag

Meröppna bibliotekets tjänster

- Kundvägledning, skyltning m.m. för användningen av Meröppet bibliotek
- Besöksövervakning, utredning och förebyggande av skadegörelse och störningar

Tjänster för barn och unga

- Riktade tjänster
- Handledning av ungdomar, upprätthållande av ordning

Digitalt stöd

- Ge digitalt stöd, både för användning av bibliotekets egna tjänster och för användning av andra tjänster

Tror du att några uppgifter kunde överges?

Många skulle inte ge upp arbetsuppgifter, men skulle anställa fler

- Många ansåg att alla aktuella arbetsuppgifter är viktiga för kunderna/samhället
- Det finns dock en önskan om fler anställda – ofta minskar resurserna samtidigt som uppgifterna utökas
- Det finns rum för utveckling även i arbetssätten

Att ge digitalt stöd på biblioteken delar åsikterna

- En del menar att digitalt stöd är en av bibliotekets kärnverksamheter
- En del ansåg att biblioteken stöder för mycket och på för många olika områden, och skulle begränsa omfattningen av det digitala stöd som ges
- Man önskade också att leverantörerna av digitala tjänster skulle ta ett större ansvar för att stödja användningen av sina egna tjänster

”Man skulle inte behöva ge upp de nuvarande, men man får vara noga med att inte man inte skjuta saker från andra sektorer till biblioteket. På biblioteken ökar arbetsbelastningen, men det kanske inte finns resurser till allt, så personalen är ansträngd.”

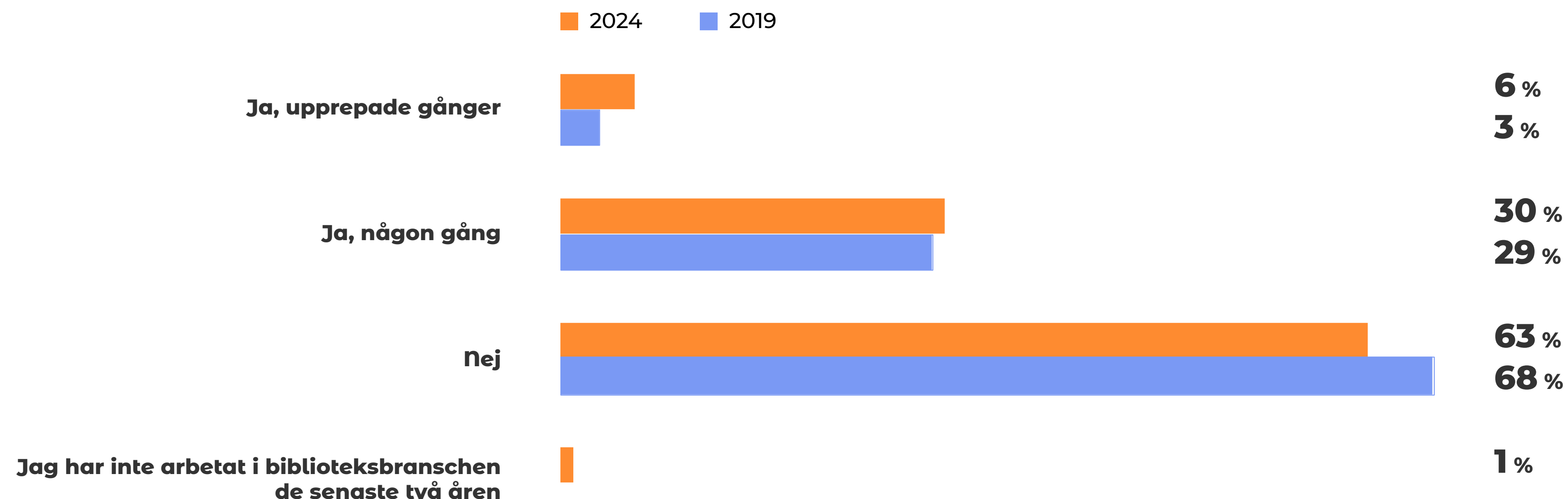
”Byråkratin skulle kunna minskas om bara viljan fanns. Bibliotekets eget stela sätt att arbeta är inte vettig tidsanvändning.”

“Man kan och bör inte ge upp någonting, även om jag naturligtvis skulle önska att bankerna och FPA och andra aktörer skötte sin egen kundservice och inte lade ut den på biblioteket.”

“[Jag skulle ge upp] alla uppgifter och rutiner för vilka det redan finns en färdig lösning tillgänglig utanför biblioteket. Till exempel innehållsbeskrivningar och delvis bibliografiska beskrivningar. Det är långsamt och arbetskrävande. Färdiga metadata är också lättillgängliga. Den frigjorda arbetskraften skulle kunna överföras/utbildas för undervisnings- och handledningsuppgifter, eftersom just dessa är bibliotekens styrkor jämfört med AI-appar.”

Antalet hotfulla situationer har varit ganska oförändrat jämfört med 2019 års undersökning

Har du någon gång varit utsatt för hotfulla situationer i ditt arbete under de två senaste åren?

De flesta hotfulla situationer upplevdes på de allmänna biblioteken (36 %), specialbiblioteken (14 %) och högskolebiblioteken (8 %) utsattes för färre

Upplevelse av välbefinnande på arbetet

“Mina arbetskamrater och hela arbetsgemenskapen. Meningsfulla arbetsuppgifter och underbara kunder.”

“På min arbetsplats finns också en verkligt human atmosfär och en arbetskultur som värnar om de anställdas välbefinnande. På ett bra sätt verkar det vara raka motsatsen till den bild som skapas i media av dagens arbete – det ger mig energi och entusiasm.”

De biblioteksansställdas energikällor

1 216
svar

Vad i ditt arbete ger dig energi och entusiasm? Öppna frågor

MÄNNISKOR

SAKER

YTTRE

KUNDERNA

- Möten med den egna kundkretsen, särskilt möten med barn och unga
- Lyckanden i kundarbetet, lösningar på kundernas frågor
- Diskussioner om böcker och annat material
- Gemensam entusiasm och intresse för material
- Uppskattning från kunder

UTMANINGAR OCH ATT ÖVERVINNA DEM

- Mångsidighet
- Lära sig nya saker
- Utmaning, problemlösning
- Arbetets kreativa karaktär

INRE

ARBETSGEMENSKAPEN

- Trevliga kollegor
- Bra chef eller underordnade
- Arbeta tillsammans
- Stötta varandra
- God stämning

ARBETETS MENINGSFULLHET

- Arbetsuppgifternas meningsfullhet och relevans
- Arbeta i enlighet med sina egna värderingar, möjlighet att arbeta för saker som är viktiga för en själv
- Arbetets samhälleliga betydelse och inverkan
- Självständighet i arbetet

De biblioteksanställda får energi och entusiasm i sitt arbete från...

Vad i ditt arbete ger dig energi och entusiasm? Öppna frågor

MÄNNISKOR

SAKER

YTTRE

KUNDERNA

"Det är också mycket givande att hitta något för kunderna att läsa i vårt material när materialtipset har lyckats. Som regel är våra kunder riktigt underbara ändå."

UTMANINGAR OCH ATT ÖVERVINNA DEM

"Det att jag får skapa nytt, använda min fantasi, arbeta med litteratur mångsidigt."

INRE

ARBETSGEMENSKAPEN

"Arbetkamraterna! Det bästa gänget jobbar här."

ARBETETS MENINGSFULLHET

"Det är lätt att binda sig till biblioteksarbetets värderingar. Litteratur intresserar alltid."

Detta tar energi...

1 154
svar

Finns det något i ditt arbete som tar energi och minskar entusiasmen? Vad?

MÄNNISKOR

SAKER

YTTRE

PROBLEM MED LEDARSKAPET ELLER CHEFSARBETET

- Enkelriktat, brist på dialog
- Brist på feedback
- Problem med informationsflödet
- Ledarskapet stöder inte lyckanden
- Upplevd brist på uppskattning från högsta ledningen, ignorerande av bibliotekspersonalens expertis

METAARBETETS MÄNGD

- “Buzz speech”, “projekthumppa”, “strategimos”, konsulter
- Ändlösa möten
- Utvecklingsprojekt som tar tid från fokus på grundläggande uppgifter
- Ständiga förändringar

INRE

SPÄNNINGAR MELLAN KOLLEGOR

- Dålig stämning, personliga konflikter
- Negativitet från kollegor, klagomål
- Orättvis arbetsfördelning

FRAGMENTERING AV ARBETET

- En alltför bred arbetsbeskrivning, fragmentering
- Ostrukturerad arbetsfördelning, alla gör allt
- Arbetsdagarnas fragmentering, avbrott
- Man har inte tid att göra sitt jobb så bra som man skulle vilja
- Ständigt krav på prioritering
- Arbetsuppgifterna utvidgas till social- och ungdomsarbete

Detta tar energi...

Finns det något i ditt arbete som tar energi och minskar entusiasmen? Vad?

MÄNNISKOR

SAKER

YTRE

PROBLEM MED LEDARSKAPET ELLER CHEFSARBETET

”Kommunledningen och beslutsfattarna förstår inte att man nuförtiden leder nedifrån upp. Det finns fortfarande många gammaldags föreställningar.”

METAARBETETS MÄNGD

”Metauppgifter som uppfunnits av mellanskiktet (strategijusteringar, projektsvammel, olika rapporter om det egna arbetet och bearbetning av dessa – dessa skulle vara ok i sig, men tiden de tar är oproportionerlig.”

INRE

SPÄNNINGAR MELLAN KOLLEGOR

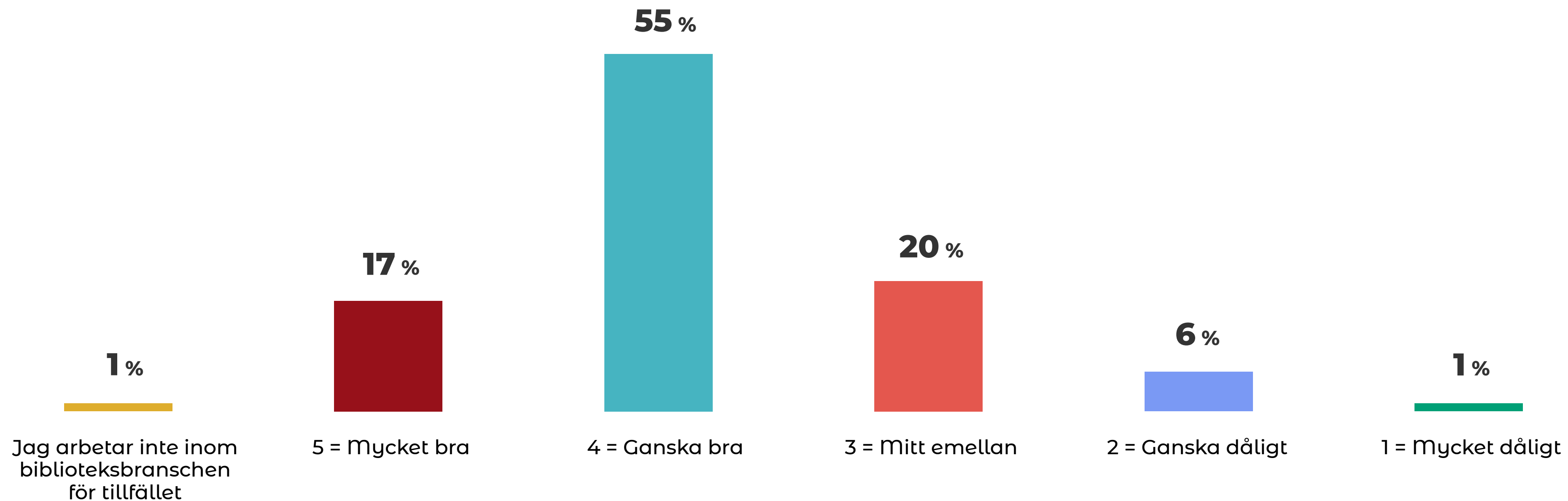
”Onödiga friktioner med kollegor.”

FRAGMENTERING AV ARBETSBEKRIVNINGEN

” Biblioteksarbetet verkar ha blivit omsprunget av annan verksamhet, biblioteken verkar nu vara multifunktionella centra och ibland känns det som om biblioteken måste ta över allt de kan mellan himmel och jord av rädsla för att vår kundkrets ska försvinna. ”

72 % av bibliotekspersonalen upplever att deras välbefinnande i arbetet är åtminstone ganska bra

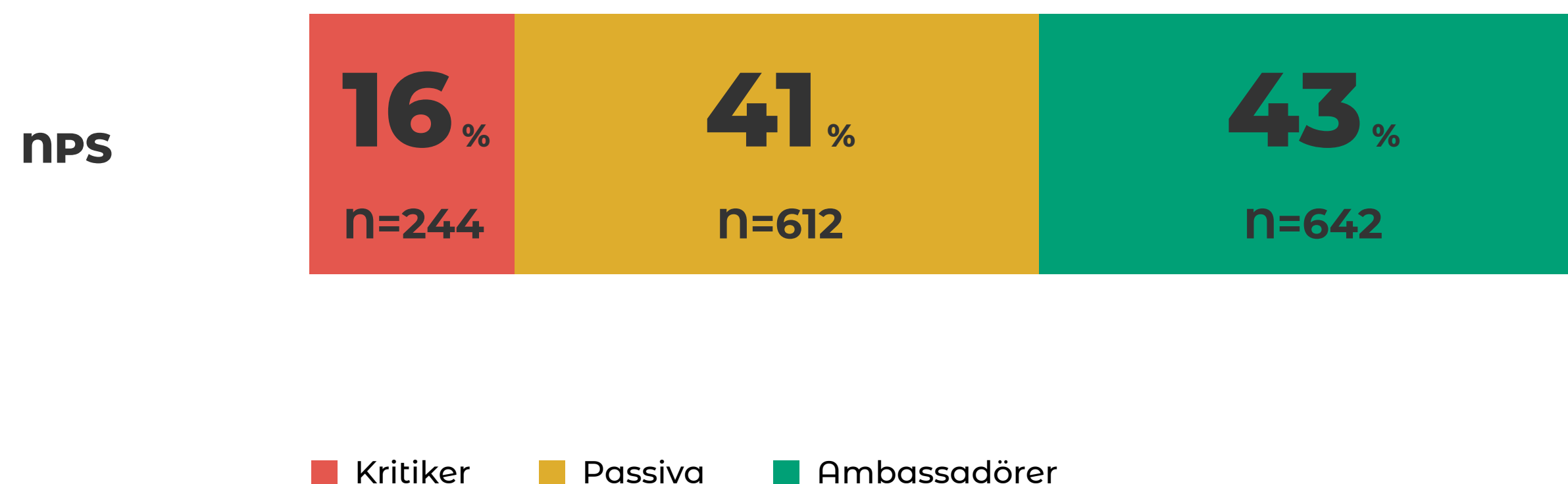
Hur skulle du beskriva ditt välbefinnande i arbetet på en skala 1-5?

Biblioteken får mycket bra betyg på rekommendationsindexet för arbetstagare

Rekom-
menda-
tionsindex
27

Skulle du rekommendera arbete inom biblioteksbranschen för andra?

Employer Net Promoter Score (eNPS) är ett mått som används för att bedöma anställdas engagemang och tillfredsställelse med sin arbetsgivare. Den bygger på frågan om hur sannolikt det är att du skulle rekommendera ditt jobb till andra. Respondenterna betygsätter på en skala från 0 till 10, där 0 betyder "inte alls sannolikt" och 10 betyder "mycket sannolikt". I analysen delas svaren in i tre grupper, ambassadörer (10 eller 9), passiva (7 eller 8) och kritiker (0–6). NPS beräknas genom att subtrahera procentandelen kritiker från ambassadörerna.

Tack!

FINLANDS BIBLIOTEKSFÖRENING & MINERVAGRUPPEN